

PRIMORSKI DNEVNIK

Požnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 grupp

Cena 150 lir

Leto XXXII. Št. 11 (9316)

TRST, sredo, 14. januarja 1976

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Dobrodo« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

ODLOČITEV PREDSEDNIKA REPUBLIKE LEONEJA PO POSVETOVANJU S POLITIČNIMI STRANKAMI

Moro dobil mandat za sestavo vlade

Dosedanji predsednik vlade je sprejel mandat s pridržkom in izjavil, da bo skušal obnoviti sodelovanje med demokracijskimi strankami dosedanje večine - Zaprtje do komunistov - Izjave Berlinguerja, Zaccagninija in De Martina

RIM, 13. — Predsednik republike je nocoj sprejel na Kvirinalu Aldo Moro in mu poveljil mandat, da sestavi novo vlado. Moro je sprejel mandat s pridržkom. Predsednik republike se je odločil za dosedanjega predsednika Moro po dvodnevnem posvetovanju z vidnimi političnimi močmi in s predstavniki vseh političnih strank, ki so zastopane v parlamentu. Izbra na Moro je padla na osnovi predloga demokratske delegacije. Kršćanska demokracija je že večerj sklenila da predlaga Moro za mandatara. Moro bo jutri začel posvetovanja s političnimi strankami, da vidi, ali je možno dogovoriti se za sestavo nove vlade.

Po končanem pogovoru s predsednikom republike Leonejem, je Moro dal časniki obširno izjavo, v kateri se je najprej zahvalil predsedniku republike za izkazano mu čast in zaupanje. Moro je izjavil, da si ne prikriva težav pri nalogi, ki mu je bila zaupana, saj je treba razčistiti veliko število zelo perečih in težkih vprašanj. Razvoj političnega položaja, zlasti v zadnjih mesecih, je poudaril, preprečuje, da bi lahko že sedaj govorili o vladni formuli. »Lahko pa rečem, da je moj namen dati pobudo za sestavo demokratske koalicije, ki bo v skladu s potrebami sedanjega časa. Razumljivo je, da mislim pri tem predvsem na PSI, saj gre za ključno silo v demokraciji fronti. Moro je nadaljeval, da je njegov namen ohraniti razliko med večino in opozicijo, med katero je še posebno važna komunistična opozicija. V tem pogledu, je dejal Moro,

se lahko govori o »poštenem in koristnem sočutju o stvarih, ki jih je treba narediti«. Moro je nato razložil željo in upanje, da ga bodo pri njegovem naporu podprle prizadete stranke, da bo imel razumevanje sindikatov in ostalih socialnih sil. Potem ko je poudaril, da prevladuje Italija sedaj resno gospodarsko in socialno krizo, je dejal: »Zavedam se, da je sestava vlade pričakovana, da jo vsi nujno pričakujejo zaradi resnega gospodarskega položaja in težav med delavstvom, ki je upravičeno zaskrbljeno za svojo prihodnost. Moja želja je, da pride do rešitve v najkrajšem času z odgovornim dogovorom demokracijskih strank, ki so že dolgo združene v skupnih naporih v službi države. Tako jo odhodu iz Kvirinala, je Moro odšel v zbornico in senat, kjer je sporočil predsedniku Pertiniju in predsedniku Spagnoliju, da je spre-

jel mandat s pridržkom.

Prvi krog vladne krize se je pričakovano zaključil v zelo kratkem času. Vlada je odstopila komaj pred šestimi dnevi in že je predsednik republike zaključil posvetovanja ter določil mandatara za sestavo nove vlade.

Predsednik republike je začel danes posvetovanja s sprejemom delegacije komunistične partije, v kateri sta bila predsednika parlamentarnih skupin Natta in Perna, tajnik Berlinguer in predsednik Longo. Po pogovoru s Leonejem je Berlinguer izjavil časniki, da je že znano stališče komunistične partije, ki nasprotuje predčasni razpustitvi parlamenta. Zato komunisti zahtevajo, da se kriza reši v najkrajšem času, kot to zahtevajo tudi italijanski delavci. Menimo, je dejal Berlinguer, da je položaj v Italiji dosegel takšno stopnjo, ki nujno zahteva politični preobrat. »Ne gre samo za to, da se ustvarijo novi pogoji za rešitev gospodarskih in drugih vprašanj, gre tudi za to, da se prepreči nevarnost, ki grozi demokraciji ustanovam zaradi prepogostih vladnih kriz. Zato se nam zdi, da je težko verjeti, da se lahko z vrnitvijo na stare vladne oblike rešijo današnje težave. Če se hoče v resnici vnesti kaj novega, ki bi bilo hkrati

tudi element stabilnosti, je potrebno, da se komunistična partija udeleži političnega vodstva države. Če tega ne bo mogoče doseči zaradi krivde drugih strank, je razumljivo, da bo naša stranka nadaljevala z opozicijo z vso svojo težo aktivne sile in bo vedno imela pred očmi koristi delavcev in države.». Z komunistično delegacijo je predsednik republike sprejel demokristijane. V delegaciji so bili predsednik poslanske skupine Piccoli, predsednik senatne skupine Bartolomei in tajnik stranke Zaccagnini. Kot ostali predstavniki strank je tudi Zaccagnini po srečanju s predsednikom republike dal časniki obširno izjavo, v kateri je dejal, da so Leoneju ob razložili sklepe vodstva stranke in priporočila parlamentarnih skupin. »Kršćanska demokracija z resnostjo in zavzetostjo išče možnost, da bi ponovno ustvarila koristne odnose najširšega demokratskega sodelovanja, da se čimprej ugodno reši vladna kriza. V tem našem naporu nas vodi čut dolžnosti, da moramo biti v službi države in da z vztrajnostjo ter poštenostjo iščemo solidarnost med večinskimi silami za primerno rešitev resnih vprašanj, ki stojijo pred nami, upoštevajoč predvsem zahteve in potrebe socialnih sil, v okviru konstruktivnega sočutja z opozicijskimi silami.». Leone je nato sprejel delegacijo liberalcev, ki je po pogovoru dala kratko izjavo, v kateri izraža »zaskrbljenost za obstoj položaja in nasprotje katerikoli obliki »sodelovanja komunistične partije v vladi.». Po sprejemu misovske delegacije, je predsednik republike sprejel socialdemokrate. Tajnik PSDI Tanassi je po pogovoru s Leonejem izjavil, da njegova stranka meni, da čeprav je sedaj položaj zelo težak, vendar obstajajo možnosti za sestavo »organske štiristranske vlade, ki bo sponela na stari vladni večin.». Z socialdemokrati je predsednik Leone sprejel delegacijo PSI, ki so jo sestavljali predsednik poslanske skupine Mariotti, predsednik senatne skupine Zuccala, predsednik stranke Nenni in tajnik De Martino. Po končanem pogovoru je De Martino dal sledečo izjavo: »Predsedniku republike smo obrazložili stališče naše stranke. Nasprotujemo predčasnim političnim volitvam. Glavno vprašanje predstavlja sedaj gospodarski ukrepi. Ukrepi, ki jih je pripravila vlada, ki je odstopila, so popolnoma nesprejemljivi in kot take jih ocenjujemo tudi sindikati. Sedaj čakamo najprej na odgovor, če je kršćanska demokracija pripravljena na novo razpravo o omejenih ukrepih, da se sestavijo novi ukrepi, ki bodo v stanju, da stvarno zagotovijo zaposlitev in okrepitev proizvodnje. Glede oblike vlade, mora biti ta, po našem mnenju, sestavljena na osnovi sporazuma med vsemi demokracijskimi silami brez zapiranja na levo.». Zadnji so bili na posvetu pri predsedniku republike republikanci, ki so pred odhodom iz Kvirinala izjavili, da so zadovoljni s predsednikovim odločitvijo, da poveri mandat Moru ter poudarili, da bodo svoje stališče o novi vladi povedali šele po objavi točnih političnih in programskih pojasnil socialistične stranke.

PRED ZAČETKOM POSVETOVANJ ZA SESTAVO VLADE

Za uspešen zaključek mandata bo moral Moro uskladiti predloge KD, PSI in KPI

RIM, 13. — Prvi krog vladne krize se je zaključil. Predsednik republike je pooblastil Aldo Moro, da sestavi novo vlado. Iz prvih Morovih izjav in izjave, ki jo je dal tajnik kršćanske demokracije Zaccagnini po današnjem pogovoru s Leonejem, je razvidno, da je kršćanska demokracija za sedaj usmerjena na sestavo vlade v okviru in z izključno podporo štirih strank, ki so do sedaj sestavljale vladno večino.

Socialisti pa so že ob odprtju krize izjavili, da je treba vključiti posredno ali neposredno v vladno večino tudi komunistično partijo. Tudi danes je De Martino izjavil, da je treba sestaviti vlado, ki bo odprta na levo. Komunisti so prav tako izjavili, da Berlinguerja potrdi svoje stališče, da so stranke, ki si lahko prevzame neposredne odgovornosti v vladi in da ni mogoče rešiti vladne krize brez neposredne udeležbe komunistov pri političnem vodenju države.

Vse to izjave bodo v prihodnjih dneh osnovno pogovoru pooblaščenega predsednika Moro za sestavo vlade.

V bistvu bo moral pooblaščen predsednik tudi upoštevati, da so socialisti danes na seji osrednjega vodstva odobrili obširni gospodarski dokument, ki vsebuje socialistične predloge za gospodarski program ki mu ga bodo predložili na pogajanjih za sestavo vlade. Dokument je danes obrazložil De Martino na seji vodstva in poudaril, da je oblika leve sredine prežvečala in da je treba vztrajati pri KD za popolno spremembo dosedanje gospodarske politike, še posebno pa gospodarskih ukrepov, ki jih je vlada Moro — La Malfa nedavno sprejela.

Zato bodo socialisti zahtevali na pogajanjih z Morom popolno spremembo že sprejetih gospodarskih ukrepov o preureditvi industrije, fiskalizaciji socialnih dajatev na Jugu in delno fiskalizaciji socialnih dajatev v srednji in severni Italiji.

Socialisti bodo zahtevali, da se njihovi predlogi, če bo prišlo do sestave vlade, takoj odobrijo in začnejo izvajati v najkrajšem času. Socialisti pravijo, da je treba sedaj ugotoviti, če je kršćanska demokracija pripravljena razpravljati o teh vprašanjih. Če bodo ta vprašanja premoščena, naj bi šle nato začeli govoriti o vladni obliki.

Komunistična partija je v glasilu »Unita« danes objavila članek, v katerem je rečeno, da resnost položaja zahteva dejanski in odločni politični preobrat. Za doseg tega preobrata je treba narediti nekaj novega. »Unita« pravi, da je treba priznati komunistični partiji polpravnost pri vodenju države. Komunistična partija je pripravljena prevzeti si vlogo neposredne udeležbe v vladi ali v koaliciji, ki vlado podpira.

To stališče je podkrepil danes član vodstva KPI Chiaromonte, ki je izjavil: »Če bo zavrnjen prispevek komunistične partije pri naporih za izhod iz krize, bodo komunisti nadaljevali z opozicijo. KPI zavira dvomljive rešitve in ne bo dovolila,

«VRH» V ADIS ABEI SE JE RAZŠEL BREZ USPEHA

Afriški državniki se niso zedinili na vrhu OAE o angolskem vprašanju

Za vsako predloženo resolucijo je glasovalo po 22 predstavnikov - Razkol med »zmernimi« in »naprednimi« o vprašanju priznanja LR Angole

Arafat o položaju Palestine v Libanonu

KAIRO, 13. — Jaser Arafat je pisal egipčanskemu predsedniku Sadatu in ga opozoril, da postaja stanje 70 tisoč obkoljenih Palestinec v Libanonu nevarno. Če libanonski falangisti ne bodo umaknili sede bodo sile PLO prisiljene reagirati s splošno ofenzivo, posebno še, če se jim bodo pridružile nekatere vladne vojaške enote. V takem primeru, dodaja Arafat, naj arabske vlade sprejmejo svoje odgovornosti.

RIM, 13. — Podpredsednik vlade La Malfa je danes sprejel v palači Chigi predsednika Confindustrie odv. Agnellija. Po sestanku je Agnellij izjavil, da sta z La Malfa proučila gospodarski položaj zlasti v zvezi z morebitnim povišanjem plač in vplivom, ki naj bi ga imelo to povišanje na inflacijsko ravnen in na življenjske stroške.

ADIS ABEBA, 13. — Afriški »vrh« o Angoli se je razšel brez uspeha, točneje brez vsakršnega pozitivnega rezultata. Po tridnevni razpravi so namreč glasovali o dveh predlogih za rešitev angolske krize, vendar je vsaka izmed predlaganih resolucij prejela po 22 glasov, medtem ko sta se vzdržali Etiopija in Uganda, katere predstavnik Idi Amin predseduje trenutno OAE in je želel do zadnjega ohraniti nevtralnost stališče. Tako so se državni razšli s komaj omejeno vredno obljubo, da bodo o Angoli še enkrat razpravljali na 13. zasedanju OAE, ki bo junija na otoku Mauritius, medtem pa bo predsedstvo organizacije »sledilo razvoju dogajanja v Angoli.». Neuspeh zasedanja afriškega »vrha« je očiten dokaz močnega pritiska, ki so ga ZDA in druge imperialistične države izvedle na zmerne afriške režime in ponoven dokaz, kako je pri »angolskem vprašanju« prevladal splet interesov okoli olja, nafte, diamantov in drugih rudnin. Dejansko so afriške države, članice OAE položile orožje in priznale svojo nemoč pred pritiski velesil in prepuste državljanski vojni rešitev problema, komu naj pripada oblast v Angoli.

Za vlado Ljudske republike Angole, ki jo vodi pesnik Agostinho Neto, predsednik MPLA pomeni neuspeh afriškega vrha diplomatsko osibitev, saj si je pričakovala priznanje, da je edina predstavnica angolskega ljudstva. Za secesionistične in kvizilinske sile Robertove FNLA (ki jo podpira Zaire in ZDA) ter Savimbijske UNITA (ki sodeluje z južnoafriškimi rasisti) pa pomeni neuspeh afriškega vrha odprtje novega manevrskega prostora za nadaljevanje pustolovšine.

Kajti najbolj negativno je prav to, da se državni črne celine niso zedinili niti pri obsodbi vojaške invazije južnih pokrajin Angole, kjer se vojskujejo redni oddeli južnoafriške bele vojske. Tudi problem boja črnega prebivalstva v Južni Afriki, Rodeziji in Namibiji prehaja v zasledeno ozadije, če pomislimo, da je glavni cilj vpada vojske Južne Afrike v Angoli prav prepričanje, da bi napredni in neodvisni režim Agostinha Neta lahko ogrozil južnoafriško neokolonialno gospodarstvo nad angolsko južno sosedo, Namibijo. Neki afriški državnik je člane OAE v Adis Abebi spomnil tudi na to, a zaman.

Zasedanje se je zaključilo v prvih jutranjih urah. Predloženi sta bili dve resoluciji. Nigerija je predlagala, naj OAE prizna Ljudsko republiko Angolino Neta (MPLA), obsoja poseg Južne Afrike ter poziva secesionistični vojski FNLA in UNITA naj položita orožje in pri sepevata k obnavljanju enotne domovine. Na njegov predlog so glasovali predstavniki 22 držav, predvsem naprednih in takih, ki so izšle iz osvobodilnih bojev. Med njimi tudi bivši portugalski kolonij, sedaj svobodni Mozambik in Gvineja - Bissau.

Drugo resolucijo je predlagal predstavnik Senegala. V njej vzbujajo vsa tri gibanja (MPLA, FNLA in UNITA) k »narodni spravi« in oblikovanju enotne vlade. Resolucija je Senegala obsoja poseg Južne Afrike in »drugih držav, katerih izrecno ne imenuje.». Tudi za to resolucijo so glasovali predstavniki 22 držav, v glavnem zmernih ali reakcionarnih režimov, bivših britanskih protektoratov in podobno.

Pri vsakem glasovanju sta se vzdržala predstavnika Etiopije in generala Amin. Njegov kompromisni predlog, naj bi z resolucijo obsojili poseg Južne Afrike ter ustanovili šestčlansko komisijo državnih poglavarjev z nalogo, da posredujejo v Angoli, ni prodrl.

Med nekaterimi članicami OAE je bilo silati tudi mnenja, naj bi stvar predlaga Organizaciji združenih narodov, vendar je tudi to zelo malo verjetno, saj bi v varnostnem svetu OZN vlezli uporabili svoj veto in prenečeli kakršnokoli nasilne stališče. Poleg tega pa ostaja mnogim v spomin primer Konga, ko je OZN pripomogla k zrušenju svobodnjaškega režima Patricea Lumumbe in odprla vrata neokolonialnim silam, ki botrujejo sedanjemu režimu v Zairu.

Lahkomiselno prevažanje radioaktivnih odpadkov

ASHLAND, 13. — Blizu mesteca Ashland v ameriški državi Kentucky se je pripetila res neobčajna prometna nezgoda, ki bo ostala tamkajšnjim prebivalcem dolgo v spominu. Tovornjak z 32 neprodušnih zaboj, v katerih so bili ostanki radioaktivnih snovi, je silovito trčil v vozilo za vzdrževanje cest, pri čemer je 14 hranilnikov zletelo na cesto in šest se jih je razkralo. Radioaktivni odpadki so se stresli po cesti, kar je izzvalo silen prelah. Policisti so čisto zaprli za promet, vendar ne dolgo časa; povedali so, da breme tovornjaka ni bilo hudo radioaktivno, ampak bi lahko postalo nevarno le, če bi se ga človek neposredno dotaknil. Kakorkoli že okoliški prebivalci dogodka ne bodo zelo pozabili in še mnogo časa se ne bodo mogli otresti bojazni pred zili posledicami morebitne razpršitve radioaktivnosti.

RIM, 13. — Po podatkih osrednjega statističnega zavoda so se celne potrošne blaga novembra lani povišala za 1,1 odst., v primerjavi z oktobrom.

Italijski predstavnik Vinci je dejal, da se strinja z ameriškim kolegom, ko obsoja totalitarizem, vendar meni, da je »politični gangsterizem« še huši.

»Kategorično smo odklonili, da bi sprejeli kakršnokoli alternativo glede kraja, kjer naj bi bilo naše ognjišče«, je dejal predstavnik PLO in nadaljeval: »Naše ljudstvo ima samo eno domovino — Palestino, mi se borimo za njegov povratek in za izvajanje naših zgodovinskih in neodtujljivih pravic na teh tleh.». Zatem so sejo prekinili, dokler ni spregovoril predstavnik PLO Khadumi. Varnostni svet OZN ima samo eno možnost, je dejal, »priznati neodtujljive narodnostne pravice palestinskega ljudstva«, kar pomeni »omogočiti Palestincem, da jih uredijo.». Khadumi je nato pojasnil, kaj zahteva PLO: VS OZN naj sprejme resolucijo in v njej prizna »objektivno stanje na Blžnjem vzhodu, začenši s problemom Palestinec. To vprašanje je treba nujno rešiti tako, da bodo Palestinci lahko uživali svoje neodtujljive narodne pravice v svoji domovini.». »Naš boj«, je nadaljeval Khadumi, »ni usmerjen proti Judom, ki živijo v Palestini, temveč proti sionističnemu gibanju, njegovim rasističnim načelom, njegovi ekspanzionistični praksi in agresivnim težnjam, kar je privedlo Palestinec, da so se morali zateči v tujino, kjer nimajo svojega ognjišča.». »Kategorično smo odklonili, da bi sprejeli kakršnokoli alternativo glede kraja, kjer naj bi bilo naše ognjišče«, je dejal predstavnik PLO in nadaljeval: »Naše ljudstvo ima samo eno domovino — Palestino, mi se borimo za njegov povratek in za izvajanje naših zgodovinskih in neodtujljivih pravic na teh tleh.». Palestinci, ki živijo v izgnanstvu od leta 1948 in oni, ki živijo na zasedenem ozemlju pričakujejo, da bo VS OZN »storil konec njihovi tragediji« in »odprl pot povratku Palestinec v svojo domovino.». V svojem časnem programu predvideva PLO ustanovitev neodvisne države na palestinskem ozemlju. Večina držav članic OZN priznava neodvisnost pravice Palestinec do neodvisnosti, medtem ko so povsem osamljene ZDA, glavni politični, diplomatski, gospodarski in vojaški pokrovitelji agresivnih in ekspanzionističnih teženj Izraela.». Kot je znano je PLO v svojem programu večkrat poudarila, da se bori za suvereno in neodvisno Palestino, v kateri naj bo mesta za demokracijo sožitje Judov in Arabcev v vzdušju popolne enakopravnosti.

Po tem načelnem uvodu se bo razvila debata, v katero bo med drugimi posegel predstavnik Egipta. Ta bo verjetno omilil načelna stališča Palestinec, ker se bo pač skušal izogniti taki resoluciji, ki bi izzvala ameriški veto in torej prisilila zaključek vsake razprave. Glede resolucije pa so arabske države ustanovile posebno komisijo, ki je zadolžena, da sestavi njen osnutek. V komisiji so predstavniki »naprednih« Arabcev (Sirija, Libija, PLO) in »zmernih« (Egipt in Jordanija).

V Jeruzalemu je medtem izraelski premier Izak Rabin ponovil, da morajo ZDA spoštovati svoje obveze do Izraela in preprečiti priznanje zahtev Palestinec. Če slednji hočejo lastno državo, je dejal, imajo dovolj prostora na jordanskem ozemlju, vzhodno od Izraela. O tem se je vlada v Tel Avivu pripravljena pokaniti z Jordanijo in tudi s predstavniki PLO, če jih bo Jordanija vključila v svojo delegacijo.

Incident v vasi severne Galileje

TEL AVIV, 13. — V trenutku, ko je palestinski predstavnik govoril pred varnostnim svetom OZN, je samomorilška skupina fedajinov, pristave disidentskih frakcij PLO, napadla izraelsko vas Margalit, v severni Galileji. Štiri gverilce so Izraelci prestregli in ubili.

PRIPRAVE NA KONFERENCO NEUVRŠČENIH V COLOMBU AVGUSTA LETOS

Živahna zunanje politična dejavnost SFRJ

V Beograd je pripotoval portugalski minister za zunanjo trgovino

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 13. — Jugoslavija leti letos v svoji zunanje politični dejavnosti namenila izredno pozornost odnosom in sodelovanju z drugimi nevrščenimi državami in v tem sklopu pripravam na peto vrhunsko konferenco nevrščenega sveta, ki bo avgusta v Colombu. Sem pravzaprav sodi tudi sodelovanje z drugimi državami v razvoju, saj v to kategorijo sodijo tudi vse nevrščene, tako da jim je vrsta problemov, predvsem gospodarske narave, enaka. V ta okvir slej ko prej sodi večer napovedano potovanje predsednika republike Josipa Broza Tita v Mehiko, razumljivo pa je pričakovati še vrsto podobnih jugoslovanskih stikov s partnerji v nevrščenem svetu in z drugimi državami v razvoju, seveda predvsem na nižji, ministrski in delovnih ravneh.

Seveda pa odločna nevrščena pozicija Jugoslavije v mednarodnih odnosih nikakor ne pomeni njenega zapiranja v krog delovnih in imenovane tretje vrste. Urvnoteženost stikov in sodelovanja z vsemi mednarodnimi subjekti je ena od značilnosti jugoslovanske socialistične in nevrščene zunanje politike. O tem zgornjo prča podatek, da je predsednik zvezne vlade Džemal

Bijedić lani obiskal vse tri članice »velikega trikotnika« — Združene države Amerike, Sovjetsko zvezo in Kitajsko.

O takšni naravnosti jugoslovanskega delovanja v mednarodnih odnosih med drugim prča že napovedan obisk predsednika zveznega izvršnega sveta Džemala Bijedića v Franciji in obisk francoskega predsednika Giscarda d'Estainga v Jugoslaviji, o tem pa govorijo tudi številni vsakodnevni stiki.

Tako je danes predsednik zvezne vlade Bijedić v Beogradu sprejel predsednika mednarodnega sodišča pravice dr. Manfreda Laxa. V daljšem prisrčnem pogovoru sta med drugim razpravljala o vlogi mednarodnega sodišča pravice kot enega izmed glavnih organov Združenih narodov v razmerah, ki danes prevladujejo v svetu. Posebej sta poudarila pomen krepitve vloge in učinkovitosti svetovne organizacije kot najprimernejšega foruma za reševanje vseh vprašanj, ki se nanašajo na ohranitev in krepitev miru, varnosti in enakopravnega sodelovanja v svetu.

Podpredsednik zveznega izvršnega sveta dr. Anton Vratuša se je danes pogovarjal s Paulom Marcom Henryjem, predsednikom centra za razvoj OECD v Parizu. Beseda je tekla o zadevah v zvezi z napredkom sodelovanja Jugoslavije s tem centrom, zlasti v okviru vzpostavljanja novih mednarodnih gospodarskih odnosov.

V Beograd je danes dopotoval portugalski minister za zunanjo trgovino Jorge Campinos, ki bo vodil portugalsko delegacijo na prvem zasedanju mešane komisije, ki so jo ustanovili na podlagi trgovinskega sporazuma med državama. Pred odhodom iz Lizbone je minister Campinos opozoril na gospodarski in politični pomen, ki ga njegova država pripisuje zateku dela mešane komisije in pogovoru, ki jih bo imel v Beogradu.

Jutri pa bo dopotovala na obisk v Jugoslavijo delegacija zunanje političnega odbora predstavnika doma ameriškega kongresa pod vodstvom predsednika odbora Thomasa Morgana. Člani ameriškega kongresa se bodo v Beogradu pogovarjali s člani zunanje političnega odbora jugoslovanske skupščine, sprejeli pa jih bodo tudi predstavniki predsedstva Jugoslavije. Ameriška delegacija je med sedanjim potovanjem že obiskala Egipt, Iran, Izrael, Turčijo in Grčijo.

VLADO BARABA

Sejna dvorana konference držav OAE

DANES

cijski sili. De Martino pa je dejal, da bo moral biti vlada sestavljena na osnovi sporazuma med vsemi demokracijskimi silami brez zapiranja na levo.

Na seji VS OZN je palestinski predstavnik Khadumi utemeljil osnovna politična izhodišča PLO. Zahteval je, naj OZN prizna Palestincem pravico, da se vrnejo v svojo domovino in tam oblikujejo svojo neodvisno državo. Pri tem je poudaril, da se Palestin-

ci ne borijo proti Judom v Palestini, temveč proti sionistični napadalnosti in rasizmu. Predstavniki PLO so na sejo OZN povabili z 11 glasovi, medtem ko so ZDA ostale osamljene. Sedaj se arabske države trudijo, da bi izdelale tako resolucijo, ki naj bi onemogočila ameriški veto.

Z neuspehom se je zaključil afriški državni »vrh« o Angoli. 22 držav se je izreklo za priznanje Ljudske republike Agostinha Neta, enako število pa za vlado narodne enotnosti in spravo v Angoli s secesionističnimi silami. Dejansko jo je OAE klonila pritiskom imperialističnih sil in prepustila Angoli svoji usodi.

SEJA RAZŠIRJENEGA IZVRŠNEGA ODBORA SKGZ

Z množično akcijo podpreti boj za pravico do rabe slovenščine!

Temu vprašanju bo posvečeno jutrišnje zborovanje SKGZ, SPZ in ZSSDI ter njihovih članic v Ul. Geppa 9 - Priprave na sobotni posvet o slovenskem gospodarstvu - Čestitke k izrednemu uspehu «Dneva emigranta» v Čedadu

Izvršni odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze je na predsedniščju seji, ki so jo prisostvovali tudi predstavniki Slovenske prosvetne zveze in Zdrženja slovenskih športnih društev, ponovno preučil vprašanje rabe slovenščine in izvoljenih svetih ter se odločilo potrditi že znani sklep, da so potrebne konkretne množične akcije za uresničitev te osnovne pravice Slovencev v Italiji. V ta namen je SKGZ že pozvala vse svoje članice, da zahtevajo po rabi slovenščine čim bolj enotno in odločno ter na ustrezne načine podpora. Obenem je v dogovoru s predstavniki SPZ in ZSSDI potrdila tudi sklep, da priredi jutri, 15. januarja, ob 20. uri, v Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa 9 širše zborovanje o pravici rabe slovenskega jezika. Na zborovanje vabi tudi predstavnike vseh društev in skupin, ki so vključene v SPZ in ZSSDI.

Predsedniščjo sejo je odprl predsednik Boris Race, ki je še enkrat poglobljeno ocenil pismo vladnega komisarja tržaškemu županu glede rabe slovenščine v tržaškem občinskem in vseh drugih izvoljenih svetih. Podčrtal je, da so dosedanja izjava zbiranja slovenskih izvoljenih predstavnikov, ki bi zagotovili to pravico, ter pobudniško vlogo SKGZ v tem pogledu.

Medtem smo bili priča pomembnemu dogodku, podpisu italijansko-jugoslovanskega sporazuma, ki nalaga italijanskim oblastem jasne obveze glede zaščite slovenske manjšine in s tem je dozorel čas, ko je treba vse te obveze tudi začeti izvajati. Omenjeno pismo pa ponovno odlašajo reševanje pravice rabe slovenščine. Temu odlaganju, ki je v nasprotju z duhom italijansko-jugoslovanskega sporazuma, smo priča že vsaj povojna leta in smo tudi danes s pozivom, naj ne zahtevamo preveč, češ da bi to okrepilo nacionalistične in v slovenskem sovražne sile. Takšni pozivi, zlasti danes ko so politične razmere v mnogocem spremenile in ko sprito demokratičnega opredeljevanja do priznavanja naših pravic ni nobene nevarnosti, da bi se zaradi tega krepile fašistične sile, niso sprejemljivi in jih odklanjamo. Sprejete obveznosti se morajo uresničiti takoj, zato so tudi po nedavnem negativnem odgovoru rimske vlade potrebne ustrezne akcije.

Obveze vseh slovenskih akcij predstojijo, ki naj z največjo odločnostjo izpričajo enotno voljo slovenske narodnostne skupnosti po reševanju vprašanja rabe slovenščine. Nekatere aspekte tega vprašanja je nato prikazal referent za deželna in krajevna vprašanja Bogo Samsa, ki je, izhajajoč iz ugotovitve, da ni nobene pravne zapreke, ki bi preprečevala rabo slovenščine v izvoljenih svetih, prešel na vprašanje politične volje oblastvenih organov, ki uhaajo na desno, kot dokazuje nedavno reševanje deželne krize, medtem ko na krajevni ravni preči podobna nevarnost. Iz golih aritmetičnih računov je mogoče sklepati, da sta trenutno na tržaški občinski ravni možni dve rešitvi, ki s preprostim besedami povedano lahko pomenita ali premik na desno, ali premik na levo. V tej politični dilemi je eno od ključnih vprašanj ravno vprašanje rabe slovenščine. Moč levih strank je v moči posameznih zahtev in v odločnosti postavljanja teh zahtev. To odločnost na mora podpreti sodelovanje ljudstva in v ta namen je torej potrebna korenita, odločna, enotna in organizirana akcija. Vse organizacije so zato poklicane, da se najprej podrobno seznajajo s temi problemi in da izvedejo v vseh možnih oblikah pritisk na pristojne organe. Pri tem je Samsa našel nekaj možnih akcijskih oblik. Vse organizacije bi morale sprejeti jasno in odločno stališča ter z njimi seznaniti pristojne oblasti. Ena od možnih oblik pritiska je tudi množično spremljanje sej občinskih svetov. Poleg tega pa je Samsa navedel tudi možnost širših javnih zborovanj in stikov z naprednimi strankami. Jutrišnje zborovanje v Gregorčičevi dvorani bo v prvi vrsti posvečeno ravno proučitvi vseh teh možnosti.

V živahni razpravi so člani izvršnega odbora ter predstavniki SPZ in ZSSDI podčrtali pomembnost pobude in podrobnosti razpravi o akciji sami. Med drugim je prišlo do izjave tudi mnenja, da bi se jutrišnje zborovanje ne omejevalo le na ključno na vprašanje rabe slovenščine v izvoljenih svetih, temveč naj bi zastavilo širšo akcijo skozi vse leto v tem smislu, da pa mora biti osnovna akcija današnja, v tem trenutku, usmerjena prvenstveno v izvajanje rabe slovenščine v izvoljenih svetih, kar je bilo tudi predmetom današnjega dnevnega zborovanja. Vse organizacije bi morale sprejeti jasno in odločno stališča ter z njimi seznaniti pristojne oblasti. Ena od možnih oblik pritiska je tudi množično spremljanje sej občinskih svetov. Poleg tega pa je Samsa navedel tudi možnost širših javnih zborovanj in stikov z naprednimi strankami. Jutrišnje zborovanje v Gregorčičevi dvorani bo v prvi vrsti posvečeno ravno proučitvi vseh teh možnosti.

Izvršni odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze je na predsedniščju seji, ki so jo prisostvovali tudi predstavniki Slovenske prosvetne zveze in Zdrženja slovenskih športnih društev, ponovno preučil vprašanje rabe slovenščine in izvoljenih svetih ter se odločilo potrditi že znani sklep, da so potrebne konkretne množične akcije za uresničitev te osnovne pravice Slovencev v Italiji. V ta namen je SKGZ že pozvala vse svoje članice, da zahtevajo po rabi slovenščine čim bolj enotno in odločno ter na ustrezne načine podpora. Obenem je v dogovoru s predstavniki SPZ in ZSSDI potrdila tudi sklep, da priredi jutri, 15. januarja, ob 20. uri, v Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa 9 širše zborovanje o pravici rabe slovenskega jezika. Na zborovanje vabi tudi predstavnike vseh društev in skupin, ki so vključene v SPZ in ZSSDI.

Predsedniščjo sejo je odprl predsednik Boris Race, ki je še enkrat poglobljeno ocenil pismo vladnega komisarja tržaškemu županu glede rabe slovenščine v tržaškem občinskem in vseh drugih izvoljenih svetih. Podčrtal je, da so dosedanja izjava zbiranja slovenskih izvoljenih predstavnikov, ki bi zagotovili to pravico, ter pobudniško vlogo SKGZ v tem pogledu.

Medtem smo bili priča pomembnemu dogodku, podpisu italijansko-jugoslovanskega sporazuma, ki nalaga italijanskim oblastem jasne obveze glede zaščite slovenske manjšine in s tem je dozorel čas, ko je treba vse te obveze tudi začeti izvajati. Omenjeno pismo pa ponovno odlašajo reševanje pravice rabe slovenščine. Temu odlaganju, ki je v nasprotju z duhom italijansko-jugoslovanskega sporazuma, smo priča že vsaj povojna leta in smo tudi danes s pozivom, naj ne zahtevamo preveč, češ da bi to okrepilo nacionalistične in v slovenskem sovražne sile. Takšni pozivi, zlasti danes ko so politične razmere v mnogocem spremenile in ko sprito demokratičnega opredeljevanja do priznavanja naših pravic ni nobene nevarnosti, da bi se zaradi tega krepile fašistične sile, niso sprejemljivi in jih odklanjamo. Sprejete obveznosti se morajo uresničiti takoj, zato so tudi po nedavnem negativnem odgovoru rimske vlade potrebne ustrezne akcije.

Obveze vseh slovenskih akcij predstojijo, ki naj z največjo odločnostjo izpričajo enotno voljo slovenske narodnostne skupnosti po reševanju vprašanja rabe slovenščine. Nekatere aspekte tega vprašanja je nato prikazal referent za deželna in krajevna vprašanja Bogo Samsa, ki je, izhajajoč iz ugotovitve, da ni nobene pravne zapreke, ki bi preprečevala rabo slovenščine v izvoljenih svetih, prešel na vprašanje politične volje oblastvenih organov, ki uhaajo na desno, kot dokazuje nedavno reševanje deželne krize, medtem ko na krajevni ravni preči podobna nevarnost. Iz golih aritmetičnih računov je mogoče sklepati, da sta trenutno na tržaški občinski ravni možni dve rešitvi, ki s preprostim besedami povedano lahko pomenita ali premik na desno, ali premik na levo. V tej politični dilemi je eno od ključnih vprašanj ravno vprašanje rabe slovenščine. Moč levih strank je v moči posameznih zahtev in v odločnosti postavljanja teh zahtev. To odločnost na mora podpreti sodelovanje ljudstva in v ta namen je torej potrebna korenita, odločna, enotna in organizirana akcija. Vse organizacije so zato poklicane, da se najprej podrobno seznajajo s temi problemi in da izvedejo v vseh možnih oblikah pritisk na pristojne organe. Pri tem je Samsa našel nekaj možnih akcijskih oblik. Vse organizacije bi morale sprejeti jasno in odločno stališča ter z njimi seznaniti pristojne oblasti. Ena od možnih oblik pritiska je tudi množično spremljanje sej občinskih svetov. Poleg tega pa je Samsa navedel tudi možnost širših javnih zborovanj in stikov z naprednimi strankami. Jutrišnje zborovanje v Gregorčičevi dvorani bo v prvi vrsti posvečeno ravno proučitvi vseh teh možnosti.

V živahni razpravi so člani izvršnega odbora ter predstavniki SPZ in ZSSDI podčrtali pomembnost pobude in podrobnosti razpravi o akciji sami. Med drugim je prišlo do izjave tudi mnenja, da bi se jutrišnje zborovanje ne omejevalo le na ključno na vprašanje rabe slovenščine v izvoljenih svetih, temveč naj bi zastavilo širšo akcijo skozi vse leto v tem smislu, da pa mora biti osnovna akcija današnja, v tem trenutku, usmerjena prvenstveno v izvajanje rabe slovenščine v izvoljenih svetih, kar je bilo tudi predmetom današnjega dnevnega zborovanja. Vse organizacije bi morale sprejeti jasno in odločno stališča ter z njimi seznaniti pristojne oblasti. Ena od možnih oblik pritiska je tudi množično spremljanje sej občinskih svetov. Poleg tega pa je Samsa navedel tudi možnost širših javnih zborovanj in stikov z naprednimi strankami. Jutrišnje zborovanje v Gregorčičevi dvorani bo v prvi vrsti posvečeno ravno proučitvi vseh teh možnosti.

Izvršni odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze je na predsedniščju seji, ki so jo prisostvovali tudi predstavniki Slovenske prosvetne zveze in Zdrženja slovenskih športnih društev, ponovno preučil vprašanje rabe slovenščine in izvoljenih svetih ter se odločilo potrditi že znani sklep, da so potrebne konkretne množične akcije za uresničitev te osnovne pravice Slovencev v Italiji. V ta namen je SKGZ že pozvala vse svoje članice, da zahtevajo po rabi slovenščine čim bolj enotno in odločno ter na ustrezne načine podpora. Obenem je v dogovoru s predstavniki SPZ in ZSSDI potrdila tudi sklep, da priredi jutri, 15. januarja, ob 20. uri, v Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa 9 širše zborovanje o pravici rabe slovenskega jezika. Na zborovanje vabi tudi predstavnike vseh društev in skupin, ki so vključene v SPZ in ZSSDI.

Predsedniščjo sejo je odprl predsednik Boris Race, ki je še enkrat poglobljeno ocenil pismo vladnega komisarja tržaškemu županu glede rabe slovenščine v tržaškem občinskem in vseh drugih izvoljenih svetih. Podčrtal je, da so dosedanja izjava zbiranja slovenskih izvoljenih predstavnikov, ki bi zagotovili to pravico, ter pobudniško vlogo SKGZ v tem pogledu.

Medtem smo bili priča pomembnemu dogodku, podpisu italijansko-jugoslovanskega sporazuma, ki nalaga italijanskim oblastem jasne obveze glede zaščite slovenske manjšine in s tem je dozorel čas, ko je treba vse te obveze tudi začeti izvajati. Omenjeno pismo pa ponovno odlašajo reševanje pravice rabe slovenščine. Temu odlaganju, ki je v nasprotju z duhom italijansko-jugoslovanskega sporazuma, smo priča že vsaj povojna leta in smo tudi danes s pozivom, naj ne zahtevamo preveč, češ da bi to okrepilo nacionalistične in v slovenskem sovražne sile. Takšni pozivi, zlasti danes ko so politične razmere v mnogocem spremenile in ko sprito demokratičnega opredeljevanja do priznavanja naših pravic ni nobene nevarnosti, da bi se zaradi tega krepile fašistične sile, niso sprejemljivi in jih odklanjamo. Sprejete obveznosti se morajo uresničiti takoj, zato so tudi po nedavnem negativnem odgovoru rimske vlade potrebne ustrezne akcije.

Obveze vseh slovenskih akcij predstojijo, ki naj z največjo odločnostjo izpričajo enotno voljo slovenske narodnostne skupnosti po reševanju vprašanja rabe slovenščine. Nekatere aspekte tega vprašanja je nato prikazal referent za deželna in krajevna vprašanja Bogo Samsa, ki je, izhajajoč iz ugotovitve, da ni nobene pravne zapreke, ki bi preprečevala rabo slovenščine v izvoljenih svetih, prešel na vprašanje politične volje oblastvenih organov, ki uhaajo na desno, kot dokazuje nedavno reševanje deželne krize, medtem ko na krajevni ravni preči podobna nevarnost. Iz golih aritmetičnih računov je mogoče sklepati, da sta trenutno na tržaški občinski ravni možni dve rešitvi, ki s preprostim besedami povedano lahko pomenita ali premik na desno, ali premik na levo. V tej politični dilemi je eno od ključnih vprašanj ravno vprašanje rabe slovenščine. Moč levih strank je v moči posameznih zahtev in v odločnosti postavljanja teh zahtev. To odločnost na mora podpreti sodelovanje ljudstva in v ta namen je torej potrebna korenita, odločna, enotna in organizirana akcija. Vse organizacije so zato poklicane, da se najprej podrobno seznajajo s temi problemi in da izvedejo v vseh možnih oblikah pritisk na pristojne organe. Pri tem je Samsa našel nekaj možnih akcijskih oblik. Vse organizacije bi morale sprejeti jasno in odločno stališča ter z njimi seznaniti pristojne oblasti. Ena od možnih oblik pritiska je tudi množično spremljanje sej občinskih svetov. Poleg tega pa je Samsa navedel tudi možnost širših javnih zborovanj in stikov z naprednimi strankami. Jutrišnje zborovanje v Gregorčičevi dvorani bo v prvi vrsti posvečeno ravno proučitvi vseh teh možnosti.

V DEŽELNEM MERILU

V pripravi konferenci o državnih naložbah in o zaposlenosti

Včeraj se je v Trstu sestal deželni odbor, da bi vzel v pretes vprašanje preosnove nadzorstva nad javnimi deli v Furlaniji-Juljski krajini. Pristojni odbornik Rigutto je podal podrobno poročilo o načrtu za preosnovo, ki ga je pripravila ožja delovna skupina v okviru njegovega odborništva. Načrt bodo zdaj pretopili v zakonski osnutek, o katerem bo v kratkem razpravljala pristojna komisija, nakar bo o njem sklepal deželni svet.

Na seji so obravnavali tudi vprašanje organizacije dveh konferenc, in sicer ene o zaposlenosti in naložbah, in ene o državnih udeležbah in razporeditvi blaga. V ta namen so imenovali posebno komisijo, ki bo poskrbela za organizacijo konferenc in za pritegnitev predstavnikov sindikalnih in družbenih sil k sodelovanju.

SINOČI V GREGORČIČEVI DVORANI

Slovenski klub pričel sezono z izrednim občnim zborom

Za novega predsednika je bil po krajšem presledku ponovno izvoljen prof. Vlado Turina - Nastop deklisklega zbora iz Križa

Slovenski klub je sinoči končno pričel svojo štirinajsto sezono. In to z dokaj nenavadnim postopkom: namesto običajnega torkovega večera s predavanjem, se je sezona začela z izrednim občnim zborom, ki je pravzaprav posledica omenjenega zamude. Vzroki zamude pa tičijo v preobremenjenosti dosedanjega odbora in v prvi vrsti v preobremenjenosti dosedanjega predsednika Miroslava Košute. Najtežje je bilo nato izbrati njegovega naslednika in ob iskanju rešitev je tako šel mimo dragocen čas.

Kljub vsemu je klub sedel oživel in njegovo krnilo je bilo ponovno poverjeno enemu od njegovih ustanoviteljev in biševemu dolgoletnemu predsedniku prof. Vladimiru Turinu. Njegovo ponovno izvolitev so prisotni člani sprejeli z velikim zadovoljstvom.

Z obrazložitvijo že omenjenih razlogov, ki so dosedanjemu odboru narekovali sklicanje izrednega občnega zbora, je predsednik Košuta odprl občni zbor ter poudaril pomen dejavnosti kluba kot edine napredne slovenske kulturno - prosvetne organizacije v mestnem središčju. Predsednik je nato orisal delovanje kluba od zadnjega občnega zbora. Skupno je bilo 24 prisotnih, predavalo pa je enajst predavateljev. Torkovi večeri so obsegali strokovna predavanja, ki so obravnavala najrazličnejše teme. Nekatera predavanja so obravnavala tudi specifične probleme naše narodnostne skupnosti v zamejstvu, osrednji dogodek pa je bila proslava 30. obletnice osoboditve. Košuta je posebej poudaril, da bo letošnja sezona potekala predvsem v znamenju proslavljanja 100. letnice rojstva Ivana Cankarja in v ta namen bo že prvo predavanje, ki bo prihodnji tork, posvečeno Cankarju. O njegovih zgodnjih delih bo predaval dr. France Bernik iz Ljubljane.

Predsednik se je dotaknil še organizacijskih, finančnih in drugih vprašanj, nakar se je razvila živahna razprava, ki je v prvi vrsti obravnavala problematiko vključevanja mladih v kulturno - prosvetno delo ter vprašanje novih oblik dejavnosti. Občni zbor je nato izvolil nov odbor, ki ga sestavljajo: prof. Vlado Turina (predsednik), prof. Marija Pirjavec - Guardjanci (podpredsednik), prof. Boris Udovič (tajnik), Slava Slavec (blagajničarka) in člani Bojana Jazbec, Miroslav Košuta, dr. Slavko Tuta in Bimo Sancin. V nadzorni odbor so bili potrjeni dr. Mitja Biteznič, Mario Magajna in prof. Josip Tavčar.

Občni zbor je soglasno sprejel resolucijo, v kateri obsoja negativni odgovor rimske vlade glede rabe slovenščine v izvoljenih svetih in zahteva, da čimprej pride do rešitve tega vprašanja. Sinočni občni zbor je prijetno zaključil odlični 25-članski dekliski pevski zbor PD «Vesna» iz Križa, ki je pod vodstvom mlade Pije Cah zapel pet pesmi.

S SEJE IZVRŠNEGA ODBORA FILP-CGLI

Sindikrat pristanišnikov za večjo enotnost gibanja

Prihodnji teden bo FILP-CGLI priredila na sindikalnem sedežu pri Domju organizacijsko konferenco

Izvršni odbor pokrajinske sindikalne federacije pristaniških delavcev FILP - CGLI se je pred kratkim sestal ter obravnaval tako specifična vprašanja pristaniškega sektorja in delavskih zahtev, kot širša družbeno - politična in gospodarska vprašanja. Odbor je podrobneje razpravljal o raznih vprašanjih, katerim nalagajo huda gospodarska kriza in njene politične posledice predstojajo pri reševanju. Razpravljali je tudi o potrebi po okrepitevi naložb, ki bi poživile zaposlenost ter realni dohodek delavcev ter o potrebi po premostitvi številnih družbenih krivic, ki jih povzroča neizpolna logika starega načela o kapitalističnem profitu.

Napori enotnega sindikalnega gibanja gredo že dolgo v tej smeri. Gospodarsko krizo bo mogoče prebroditi z razširjenimi proizvodnimi sredstvi v industrijskem in kmetijskem sektorju. Istočasno pa je treba zmanjševati razlike med politično linijo in organizacijskim stanjem v sindikalnem gibanju ter krepiti proces enotnosti med sindikati.

Posebno važno je v tem okviru predložiti določena nasprotja glede vodilne vloge v enotni sindikalni strukturi, nasprotja, ki so posebno občutna predvsem v pristaniškem sektorju. Izvršni odbor tržaške FILP - CGLI je na omenjeni seji poudaril, da si prevzema del odgovornosti v prizadevanju za premostitvi prirediti organizacijsko konferenco, ki naj bi obravnavala razne teme, kot vprašanje preosnove pokrajinske federacije FILP - CGLI, vprašanje odnosov področnih in osnovnih sindikalnih struktur, sindikalne kadrovske politike, sindikalne tiska in druge. Konferenca bo 21. januarja na sindikalnem sedežu pri Domju in se je bosta udeležila tudi člana vsedržavnega tajništva FILP - CGLI Gallo in Ciuffi.

Prebivalci Štivanja zahtevajo spremembo avtobusnega urnika

Prebivalci Štivanja so naslovili na devinsko - nabrežinsko upravo pismo, v katerem prosijo za takojšnji popravek urnika avtobusnih prog, ker ne ustreza njihovim potrebam in tudi ne potrebam prebivalcev Medvečaja. V svojem pismu pravijo, da morajo vaščani izstopati v Devinu ali Ribiškem naselju, kar predstavlja zelo veliko nevarnost zlasti za starejšo ljudi, ki se podajajo v ambulantno ali lekarno v Nabrežino za otroke, ki obiskujejo popoldanski tečaj telovadbe, petja, Glasbene matice itd. v Nabrežini. Pravi, da ne razumejo, zakaj je

Gledališča

SSG Stalno slovensko gledališče v Trstu gostuje s predstavo Antona Leskova «Dva bregova» DANES, 14. januarja, ob 19.30 v Tolminu in v petek, 16. t.m., ob 20. uri v Anho-venm.

Balet gledališča Verdi v Kulturnem domu

Gledališče «Verdi» prireja v okviru predstav za šole šest nastopov svojega baletnega ansambla, ki bodo v slovenskem Kulturnem domu v Ul. Petronio 4. Podobne predstave so do zveze velik uspeh med šolsko mladino v drugih deželnih središčih. Program, ki ga je zasnoval koreograf Alberto Moro, in ki ga bo izvajal primerno okrepjen baletni zbor tržaškega opernega gledališča, bodo postavljali plesni ritmi na glasbo Bacha, Johana Straussa in Čajkovskega (Capriccio italiano).

Vstop je prost z vabilom, ki ga je mogoče dobiti v tiskovnem uradu gledališča Verdi (tel. 62-931, Riva Tre novembre 1). Začetek ob 11.30.

ROSSETTI DANES, 14. jan., ob 20.30 Karkov-Ripellino «Process». Cooperativa Teatro Mobile pod vodstvom Giulia Bo-settija.

AVDITORIJ DANES, 14. januarja, ob 20.30 «Anatoli» Arturja Schnitzlerja.

VERDI V petek ob 20. uri za red A v vseh prostorih, prva predstava Wagnerjeve opere «Lohengrin» v italijanski pod vodstvom dirigenta Giuseppe Pataneja. V glavnih vlogah bodo nastopili Lorenzo Caetani, Giuseppe Giacomini (protagonist), Maria Chiara, Silvano Carolli, Bianca Bernini, Antonio Salvadori. Scena iz gledališča Massimo v Palermu, režija Karl Heins Krahl. Orkester in zbor gledališča Verdi, zborovodja Gaetano Riccitelli, njegova pomočnika Pietro Maranzana in Gabriele Pisani. Vstopnice pri blagajni gledališča, tel. 31-948.

Jutri zvečer zadnja predstava Jančakovke opere «Katja Kabanova» s istim izvajalci kot pri prejšnjih predstavah.

OSNOVNA SOLA «FRAN VENTURINI» BOLJUNEC

Odbor za poimenovanje slovenske osnovne šole v Boljuncu po Franu Venturiniju želi izdelati dopisni list Franu Venturiniju, za kar najnu potrebuje več skladateljevih fotografij.

Zato prosimo vse tiste, ki morebiti hranijo kakšno fotografijo Frana Venturinija, da bi jo začasno dali odboru na razpolago.

Kdor se lahko odzove temu vabilu, naj se obrne do učiteljskega slovenskega osnovne šole v Boljuncu ali naj telefonira na št. 22-81-74.

Mednarodni svet s sodelavci.

Včeraj - danes

Danes, SREDA, 14. januarja SREČKO

Sonce vzhaja ob 7.43 in zatone ob 16.45. — Dolžina dneva 9.02. — Luna vzhaja ob 14.22 in zatone ob 4.59. Jutri, CETREK, 15. januarja PAVEL

VREME včeraj: Najvišja temperatura 10.1 stopinje, najnižja 7.9, ob 19. uri 9 stopinj, zračni pritisk 1019.5 ustaljen, brez vetra, nebe pooblačenje, vlaga 86-odst., morje mirno, temperatura morja 9.3 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI Dne 13. januarja 1976 se je v Trstu rodilo 7 otrok, umrlo pa je 19 oseb.

UMRLI SO: Anna Cossich por. Cociani, 78-letna Teresa Ardizzone por. Lanza, 86-letna Maria Ameri vd. Palumbo, 83-letna Giovanna Parnov vd. Miceu, 86-letni Giuseppe Grusovin, 80-letna Gisella Arculin, 6 dni star Fabrizio De Gioia, 77-letna Anna Cerceva vd. Dujec, 57-letna Carmela Sansone, 79-letni Luigi Paterna, 64-letna Angelica Ciuci por. Rigo, 74-letna Carmela Colomban vd. Cividino, 60-letna Marcella Vizzzi in Fabretti, 84-letna Antonia Matovich vd. Canzian, 69-letna Ersilia Burdin por. Mattini, 69-letni Giordano Bubbich, 63-letni Giovanni Benedetti, 73-letna Laura Skapin vd. Trevisan.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA S.p.A. TRST - ULICA S. FILIPI 4 - TEL. 61-445

URADNI TEČAJ BANKOVCEV Ameriški dolar 688.— Funt sterling 1391.— Švicarski frank 263.40 Francoski frank 153.25 Nemška marka 262.50 Avstrijski šiling 37.25 Dinar: debeli 35.— drobni 35.—

MENJALNICA vseh tujih valut

Dne 13. januarja je preminil v bolnišnici v Ljubljani naš dragi mož, oče in nono

JOŽE PAVLICA

Uro in kraj pogreba bomo javili kasneje.

Zlastno vest sporočajo: žena Marija, hčerka Silva z možem Julijem in vnuk Andrej

Trst, Branik, Ljubljana, 14. januarja 1976

Kino

Mignon 16.00—22.15 «Mean Streets» Domenica in chiesa, lunedì all'infemo». Barvni film. Preveden mladini pod 14. letom.

La Cappella Underground 19.00—21.30 «Fome de amor» (1968); režija: Nelson Pereira dos Santos. Ariston Dvorana rezervirana italijansko-francoskemu krožku. Jutri 16.00 «Il fratello». Barvni film, v glavni vlogi igra Riccardo Cucciola. Grattacielo 16.00 «L'anatra all'arancia». Igrajo M. Vitti, U. Tognazzi in B. Bouchet. Barvni film.

Fenice 15.30, 17.35, 19.50, 22.15 «Una volta non basta». Barvni film. Preveden mladini pod 14. letom. Excelsior 15.00, 17.20, 19.40, 22.15 «Il vento e il leone». Igrata Sean Connery in Candice Bergen. Barvni film.

Nazionale 15.00 «Cenerentola», barvni Walt Disneyev film. Eden 16.00 «L'infemiera». Barvni film. Igrata Ursula Andress in Duilio Del Prete. Preveden mladini pod 13. letom.

Ritz 16.00 «Emanuelle nera». Igrajo Karin Schubert, A. Infanti in Isabella Marchal. Barvni film. Preveden mladini pod 14. letom.

Aurora 16.00 «Amici miei». Barvni film, igra U. Tognazzi in G. Moschin. Preveden mladini pod 14. letom.

Capitol 16.00 «Detektiv Harper, acqua alla gola». Igra Paul Newman. Cristallo 16.30 «Profondo rosso». Barvni film. Preveden mladini pod 14. letom.

Moderno 16.00 «La divina creatura». Igra Laura Antonelli. Barvni film. Preveden mladini pod 14. letom.

Filodrammatico 16.30 «Banana mecnica», barvni film. Preveden mladini pod 13. letom.

Ideale 16.00 «Hong Kong - Lasciapassare per un massacro». Barvni film o karateju. Igra Chen Lee.

Impero 16.00 «Inchiasta pericolosa». Barvni film, v katerem igra Frank Sinatra. Preveden mladini pod 13. letom.

Vittorio Veneto 16.30 «Truman Capote». Barvni film. Prevedeno mladini pod 14. letom.

Abbazia 16.00 «Maria Rosa la guardona». Barvni zabavni film. Igrata Isabella Biagini in Ninetto Davoli. Preveden mladini pod 18. letom.

Astra 16.00 «Allucinante fine dell'umanità». Barvni film.

Radio 16.00 «Trappola per un lupo». Barvni film. Igrata Laura Antonelli in Jean Paul Belmondo.

Volta (Milje) 17.00 «Godzilla contro il robot». Barvni znanstvenofantastični film.

Razna obvestila

PD Kraški dom Repentabor vabi mladino na sestanek za pripravo Preseorne proslave, ki bo danes, 14. t.m. ob 20.30 v prostorih občinske kopalnice.

Vodstvo TPZ obvešča vse člane odbora, da bo danes, 14. t.m., ob 19. uri seja glavnega odbora v Bazoviškem domu. V primeru da bo dom zaseden, bo seja v gostilni Grgič.

Razstave

Jutri ob 18. uri bo v razstavnih dvorani «Cesare Sofianopolu» na Largo Papa Giovanni 6 odprta osebna razstava slikarja Ciglia Mestreja. Razstavil bo 35 krajin iz dežele in izven nje. Razstava bo odprta do 24. t.m. od 18. do 20. ure ob delavniških in od 11. do 13. ure ob nedeljah in praznikih.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure) All'Alabarda, Istarska ulica 7; Alla Minerva (Grigolon), Trg Giotti 1; Ai due Mori, Trg Unità 4.

NOCNA SLUŽBA LEKARN (od 19. do 8.30) Rossetti - Emili, Ul. Combi 19; Al Samaritano, Trg Ospedale 8; Neri, Ul. Dante 7.

Prispevki

V počastitev spomina Marčela Jamnika daruje žena Beatrice 10.000 lir za Zvezo vojnih invalidov NOV.

PREGLED DELA IN PROGRAM ZA NOVO SEZONO

21 nastopov p. z. «Valentin Vodnik»
v letu pester vsestranske dejavnosti

Dvodnevni seminar v Ankaranu za pripravo novega repertoarja - Zborovodja Ignacij Ota vodi zbor že dvajset let

Dolinski pevski zbor p. d. Valentin Vodnik je po že ustaljenem običaju imel ob začetku leta svoj običajni zbor, na katerem so pevci naredili obračun za leto 1975 ter si začetno delo v tekočem letu. Običajni zbor so se udeležili skoraj vsi sedanjci pevci, nekateri biški, ki so se danj podpirali člani, ter predsednik društva V. Lohriha. Dolinski pevski zbor deluje namreč v okviru svojega društva popolnoma avtonomno. Ima lasten odbor in ločeno blagajno. Prav temu dejstvu je treba pripisati vzpon tega zbora v zadnjih letih, zaradi česar pa društvo ni nič prikrajšano, nasprotno, pevci skrbijo sami zase in ne ovirajo dela drugih.

Pregled dela v preteklem letu je podal načelnik odbora V. Kocjančič. Dolinski pevski zbor je v letu 1975 imel rekordno število nastopov. Pevci so vadili 10 mesecev dvakrat do trikrat tedensko, nastopili so 21-krat, dvakrat smenili za radio, imeli dvo-

dnevni seminar, se udeležili petih izletov ter skupno preživeli veliko veselih uric na družabnih večerih, fantovski in drugih prireditvah. V prejšnjem letu so med drugim nastopili v Krmini, Kropi, Sošanju, Cerknem, Kopru, Radish na Koroskem, pa v Trstu in seveda Bregu. Za praznik žena je pel v Dolini, Prebenuju in Mačkopoljah v istem večeru. 11. novembra je najprej s polovničnim koncertom nastopil v Kulturnem domu na proslavi 30-letnice osvoboditve bivših tržaških aktivistov, dve uri kasneje pa z drugo polovnico koncerta na martinovanju v Mladinskem krogu v Dolini. Največji uspeh je zbor imel s celovečernim koncertom partizanskih pesmi v dolinski tovarnici, ki je bil ob enem družbeno proslava 30-letnice osvoboditve, in na kateri so sodelovali tudi člani SAG.

V jeseni je zbor začel študirati nov program. Lotil se je polifonije in ljudskih pesmi raznih narodov.

Zato je tudi imel dvodnevni seminar v Ankaranu, da bi zlasti mladi pevci (zbor šteje 46 pevcev, povprečna starost je 32 let) čimprej dobili potrebno osnovo za zahtevnejši program. Ignacij Ota se je v svojem poročilu dotaknil prav problema napredovanja pri petju in resnosti pri zaganjanju na vaje. Po blagajniškem poročilu E. Kocjana je sledila živahna razprava, ki je načela veliko problemov in razčistila mnoge dvome. Pevci so soglasno sklenili, da bodo zastavili vse sile za izboljšanje svojega petja ter tako odbrali dobro ime, ki so si ga pridobili v zadnjih letih. Z enominutnim molkom so počastili spomin Josipa Saneja, ki je bil na pol stoletja član zbora, prvi nosilec zlatega Gallusovega odličja in častni član zbora.

Po pozdravnih besedah predsednika društva V. Lohriha je odbor se orisal načrte za tekočo sezono, ki predvidevajo navezavo stikov z zborom S. Gregorčič iz Kopra, nekimi italijanskimi zborovi iz Toskane, folklorno skupino iz Varšave in zborom iz Rogaske Slatine. Program je poleg rednih domačih obveznosti precej napreden in bo verjetno kaka obveznost prenešana na kasnejši čas. Tudi zbor dolinskih pevcev jamči, da bo zbor dosegel zastavljene cilje in se tako tudi ustrezno oddolži dirigentu Ignaciju Oti za nesebičen trud v letu, ko slavi dvajsetletnico svojega dirigiranja.

Na koncu je bil še izvoljen odbor, ki ga sestavljajo: I. Ota, V. Kocjančič, D. Lovriha, E. Kocjan, O. Kocjančič, B. Faraus, E. Smotlak in P. Jerjan.

Deželna konferenca
o vprašanju ribolova

V nedeljo, 15. februarja, bo v naši deželi (kraj ni bil še dokončno določen) posebna deželna konferenca o vprašanju ribolova. Zanj je dalo pobudo deželno območje za industrijo in trgovino in v tej zvezi je njegov načelnik N. Stopper podaril, da bodo strokovnjaki in predstavniki ribiških združenj in organizacij obravnavali vrsto vprašanih skupnega interesa, kot so zlasti deželna, italijanska in mednarodna zakonodaja v zvezi z ribolovom, socialno zavarovanje ribičev, naprave za uskladičenje, predelavo in razpečevanje ulovov, smotno izkoriščanje morskega bogastva in ustanovitve študijskega centra za preučevanje tega bogastva ter za preprečevanje onesnaženja morske vode.

OB OBJAVI LETNEGA OBRAČUNA

V lanskem letu 3 milijarde lir
za razvoj hribovitih območij

Ustrezna deželna služba opravila številne posege v prid kmetijstvu in živinoreji

Deželna služba za razvoj hribovitih območij Furlanije - Julijske krajine je pravkar objavila obračun dela, ki ga je na področjih svoje pristojnosti opravila v preteklem letu 1975. Služba deluje v sklopu deželne območja za kmetijstvo in je tudi v lanskem letu zasledovala predvsem dva cilja: izboljšati obstoječe naprave in infrastrukture in povečati ustrezno proizvodnjo.

Iz bilančnega pregleda je razvidno, da je služba v letu 1975 izdala v te namene nekaj nad 3 milijarde lir, oolg tega pa je prevzela nase večje breme v zvezi s kritjem obresti na razna posojila po nižnji obrestni meri. Kar zadeva naprave in infrastrukture, to je v prvi vrsti za speljavo novih vodovodov in pol-

skih cest in poti, je služba za razvoj hribovitih območij lani opravila 45 posegov, pri tem pa je znašala skupna vrednost priznanih prispevkov 450 milijonov lir.

Njena prizadevanja za izboljšanje pogojev, v katerih se razvija kmetijstvo in živinoreja v goratih področjih Furlanije - Julijske krajine, so bila usmerjena predvsem v razvoj zadržnih oblik sodelovanja med živinorejci. V tem okviru je služba lani podprla 12 pobud za ustanovitve zadržnih hlevov, pri čemer je priznala za 461 milijonov lir skupnega prispevka, in nastanek 10 zadržnih hlevov, pri čemer je znašala skupna vrednost njegovih posegov 74 milijonov lir. V zvezi z nastankom lovov in razširitev že obstoječih zadržnih hlevov je služba za razvoj hribovitih območij prevzela nase tudi del obresti na ustrezna dolgoročna posojila, kar je obremenilo njeno blagajno za 14 milijonov lir na leto, in sicer za razdobje 30 let. Za prevoz mleka v dolino pa je znašal lanski skupen prispevek 80 milijonov lir.

Podpora, ki jo je služba lani priznala zasebnim živinorejcem, je dosegla okrog 500 milijonov lir, okrog 300 milijonov pa je izdala za razna izboljševalna dela na gospodarskih poslopih pri 82 zasebnih kmetih in živinorejcih. Služba je končno izdala vsoto 305 milijonov za razne posege v zvezi z izboljšanjem sanitarnih naprav, prevzela je je nase še nadaljnjih 10 milijonov lir na leto za delno kritje obresti na posojila v zvezi z gradnjo novih kmetijskih stanovanj. Nazadnje naj zabeležimo, da je služba lani izdala 436 milijonov lir za izboljšanje planinskih pašnikov in okrog pol milijarde lir za izplačilo kreditov živinorejcem ob nabavi mlade plemenske živine.

POPRAVEK

Na letošnjo prizadevanja popravljamo netočnost v članku «Zanimiv svet o vprašanju slovenskih višjih srednjih šol» v večerajših številki Primorskega dnevnika. Prof. Pečenko namreč ni predstavljal Sindikata slovenske šole.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
Danes ves dan in ponoči je v Trzicu dežurna lekarna Sant'Antonio, Ul. Romana, tel. 40-497.

GORIŠKI DNEVNIK

HOTELSKKE CENE VIŠJE ZA Približno 17 Odstotkov

Kljub napovedanim podražitvam hotelskih uslug
so v Gradežu dobili več rezervacij kot lani

V najdražjem hotelu 1. kategorije velja penzion 20.000 lir - Večje število rezervacij iz Nemčije, ker se tamkajšnji turisti boje neredov v Španiji - Hotelski delavci si kljub podražitvam nadajo uspešnejšo sezono

V letošnjih počitnicah bomo morali odšteti približno šestino več denarja kot lani za prenočevanje v hotelih in za penzijske storitve. Ta podražitev velja za vso državo, tukajšnji turistični delavci pa menijo, da bodo podražitve še v večji meri prizadele tiste letoviške kraje, kjer so bile do lanskega leta penzijske cene zelo nizke, kot npr. na obali Emilie - Romagne. Lastniki hotelov so cenike zvišali, ker so se tako lani kot že letos povišale cene blaga, raznim storitvam in plače osebja; 1. januarja letos je namreč stopila v veljavo nova delovna pogodba za uslužbence hotelov in tudi zaradi tega je bilo treba cene prenočišč in penzionov povišati.

Na delovni mišl imamo cenik hotelov za goriško pokrajino, ki ga je pokrajinska turistična ustanova izdala prav te dni. Naloga EPT je, da zbere do konca oktobra vsakega leta cenike za naslednje leto in teh cenikov se morajo nato hotelirji držati. Poprečno povečanje cen znaša 17 odstotkov, seveda je to le poprečje, kajti v nekaterih obratih smo zabeležili večje povečanje, v drugih pa manjše. Precej je namreč odvisno od režije obrata. Kjer delajo za lastnimi, družinskimi člani, je podražitev minimalna. Drugače pa je v velikih hotelih, kjer imajo na desetine, če ne celo sto ali več uslužbenec.

Najvažnejše turistično središče je Gradež. Najdražji hotel je tu Astoria Palace hotel, ki je edini, ki spada v prvo kategorijo. Za enoposteljno sobo bo treba tu izdati 12.000 lir (lani 9.000), za dvoposteljno 18.000 (lani 10.000), za celodnevni penzion pa 20.000 lir (lani 15.000). Tu je penzijska podražitev bila kar 25 odstotka. Se en tak draž hotel je v Argentina, kjer se zbirajo znani igralci in slikarji ter drugi umetniki. Enoposteljna soba velja 8.000 lir (lani 6.000), dvoposteljna 10.000 (lani 9.000), celodnevni penzion pa velja 18.000 lir (lani 14.000). V hotelih druge kategorije v Gradežu bo treba za penzion letos odšteti od 12.000 do 18.000 lir. Zanimivost pa je v tem, da je v letošnjih cenah v vseh gradeških hotelih vključeno vse: prenočevanje, hrana, turistična taksa in IVA. V večini hotelov pa je bilo treba lanski penzijski cenici dodati še 6 odstotni davek IVA in turistično takso (ta je znašala 50 lir).

V hotelih tretje kategorije bo treba v Gradežu odšteti za enodnevni penzion od 7.500 do 14.000 lir. Srednja cena pa se giblje okrog 10.000 lir. Teh je največ. V hotelih četrte kategorije pa je treba odšteti za enoposteljno sobo od 3.000 do 4.000 lir dnevno, penzion pa velja od 7.000 do 10.000 lir. V večini teh hotelov pa ne nudijo hrane, ampak samo prenočišče. Tako so lastniki teh hotelov zmogli tudi znižati režijske stroške za osebje v kuhinji.

Tudi v penzionih veljajo zelo velike razlike. Penzion prve kategorije je «Villa Reale» je dolžni ceniti penzionu 19.500 lir. So pa tudi penzion tretje kategorije, kjer je moč plačati 8.000 lir dnevno. Še nekaj o najemnih za zasebna stanovanja, ki so v Gradežu v glavnem v večjih stanovanjskih hišah. Tudi tu se cene gibljejo med predsezonskimi in sezonskimi in med novimi lepo opremljenimi stanovanji in starejšimi, kjer je manj udobnosti. Enosobno stanovanje s tremi posteljami velja od 135.000 do 350.000 lir mesečno. Za dvosobno stanovanje s 4-5 posteljami pa bo treba odšteti od 100.000 do 400.000 lir mesečno, v palači Zisser pa je treba za sobno stanovanje s šestimi posteljami odšteti 510.000 lir.

Oglejmo si še cene v goriških tržičih hotelih. V motelu ACI na Tržaški cesti bo treba tudi letos, kot lani, plačati 5.500 lir za enoposteljno, 9.500 lir za dvoposteljno sobo. V Palace hotelu pa bo treba dati 6.500 lir (lani 5.500), za dvoposteljno pa 11.000 (lani 9.500). V hotelu Transalpina bo treba za enoposteljno sobo dati 4.200 lir (lani 3.200), za dvoposteljno pa 8.000 lir (lani 6.200), v motelu Nanut na

Tržaški cesti pa za dvoposteljno sobo 7.500 lir (lani 6.000). V hotelu Evropa bo treba letos plačati enoposteljno sobo (brez kopalnice) 2.800 lir, lani pa jih je bilo dovolj 2.000. Prenočišča ima tudi gostilna Pri Tildi na Oslavju, kjer je treba plačati za enoposteljno sobo brez kopalnice 1.800 lir (lani 1.500), za dvoposteljno sobo s kopalnico pa 4.000 lir (lani 3.600), za celodnevni penzion pa 5.500 lir (lani 5.000).

Hoteli v Trzihu so nekoliko dražji od goriških. V hotelu SAM je treba plačati za dvoposteljno sobo 12.900 lir, lani jih je bilo dovolj 10.000. V naših krajih pa najdemo prenočišče tudi Pri Tomažu v Gabrju, kjer velja enoposteljna soba 3.100 lir (lani 2.900), dvoposteljna 5.900 (lani 5.500), celodnevni penzion pa 7.400 lir (lani 7.000).

Število ležišč se je kljub zaprtju

nekaterih hotelov nekoliko povečalo in sicer od lanskih 26.454 na letošnjih 27.110.

Direktor EPT Spangher nam je v pogovoru dejal, da so doslej v Gradežu kljub poviškom v cenah zabeležili večje število rezervacij, zlasti iz Nemčije in Avstrije. Za goste iz severnih držav so kljub podražitvam italijanske cene še vedno vabljive. Poleg tega pa velja najbrž za letošnje razmere na turističnem trgu dejstvo, da so bližnji Nemci kot v prejšnjih letih v Tunizijo in v Španijo. V Tunizijo niso bili ba je zadovoljni z uslugami, kar se tiče Španije pa se ljudje bojijo, da ne bi prišlo do morebitnih političnih zapletov. Nemci so v tem letnem predvidni in ker že v tem letnem času planirajo svoje počitnice, hočejo dati svoj denar v gotovo blagajno.

STATISTIČNI PODATKI ZA LETO 1975

Goriški gasilci so v lanskem letu
v 4.768 urah opravili 920 posegov

Vsak gasilec (v Gorici jih je 40) je v enem letu opravil približno 90 posegov - Precejšnje delo gasilcev v Ronkah

Goriški gasilci so v lanskem letu opravili 920 posegov (leta 1974 so jih opravili 775), pri katerih so bili zaposleni 4.768 ur (4.577). To pomeni, da je vsak gasilec opravil v enem letu 90 posegov.

To so glavni podatki, ki smo jih dobili na povabilu goriških gasilcev, kjer je zaposlenih 44 oseb. Goriško kasarno vodi inž. Piervincenzo Cervasi. Če podrobneje pregledamo delovanje goriških gasilcev v lanskem letu, bomo ugotovili precej zanimivih stvari.

Posegov zaradi prometnih nesreč, pri katerih so morali gasilci posegrečiti rešiti iz avtomobilskih razbitin, ali so morali vozila odstraniti s ceste, je bilo lanskega leta 36 (30 leta 1974). Zaradi požarov na Goriškem so opravili 310 posegov (238), od teh jih je bilo 88 (81) v goriški občini, 222 (157) pa v drugih občinah goriške pokrajine. Lansko leto so opravili 34 (21) posegov, ker so morali odstraniti hišne razvaline, ki so predstavljale nevarnost za občane. Pri tem je všteto tudi odstranjevanje raznih strešnikov in korcev. Zaradi poplav v pritičnih prostorih so v lanskem letu 65-krat poklicali gasilce na pomoč. Z lastnimi rešili so lanske leto prepejali v bolnišnice 112 ponesrečencev ali bolnikov. Drugih posegov v lanskem letu je bilo 363, od teh 161 v goriški občini, 202 v drugih občinah. Za vse to delo so se 1.192-krat poslužili vozil. Raznih posegov, ki so preprečili požare, je bilo 1.492 za skupnih 3.866 ur dela.

Precejšnje delo so lanske leto opravili tudi gasilci na letališču v Ronkah (tu je zaposlenih 23 gasilcev). Njihovo delo pa je bilo omejeno predvsem na posege, ki zadevajo letališče.

Seja občinskega odbora

Pod predsedstvom župana De Siromoneja se je prejšnji večer sestel goriški občinski odbor in pretresel razna vprašanja, ki zanimajo goriško občino. V prvi vrsti je razpravljal o zavarovanju starčkov, osebju, šoli, demografskih vprašanjih ter o finančnem stanju. O tem so poročali odborniki Portelli, Brancati, Fantini, Leardi, Zucali in Cluffarin.

Glede javnih del so na seji občinskega odbora razpravljali o lokaciji za ljudske hiše, trgovine in zadruge. V zvezi s šolskim vprašanjem so ugotovili potrebo po od-

prtju dopolnilnega tečaja za vrtnarje. Odbornik Moise je nato poročal o stanju občinskega podjetja, ki v proračunu za leto 1976 predvideva pol milijarde lir primanjkljaja.

Morda kmalu rešeno vprašanje Stände

V zvezi z našim večerajšnjim poročanjem o vprašanju veleblagovnice Standa v Gorici naj dodamo še, da so se sindikalni zastopniki sestali v ponedeljek zvečer s podžupanom Zucalijem, ki je tudi občinski svetnik. Sestanku so prisostvovali načelnik urada za javna dela inž. Pontello, direktor Standa Rota in lastnik stavbe Bigot. Občinski predstavniki so ugotovili, da je moč hitro izdati gradbeno dovoljenje za popravila dela v stavbi na križišču Verdievega kor-

za z Ulico Contavalle, edina ovira pa je ureditev parkirnega prostora. Lastnik stavbe Bigot je na sestanku zagotovil, da je to na razpolago na zemljišču v Ulici Morelli, vendar je treba z lastniki še urediti pogodbo. Do tega naj bi prišlo v nekaj dneh.

Uslužbenec Stände so sprejeli z zadovoljstvom vesti, ki so jim jo posredovali sindikalni predstavniki. Ti so bili začuden le ob dejstvu, da je občinska uprava v enem dnevu rešila to vprašanje, medtem ko ga je prej celih šest mesecev zavlačevala. V zvezi s tem vprašanjem naj omenimo še, da je že v ponedeljek načelnik socialistične svetovalske skupine Waltrich postal županu interpelacija, v kateri sprajne, zakaj prihaja do takega zavlačevanja pri izdati gradbenega dovoljenja, kar bi lahko povzročilo odpust vseh ali del zaposlenih v tej trgovini, v kateri dela 80 ljudi.

TISKOVNO POROČILO FEDERACIJE PSI

Goriški socialisti odobravajo
odvzem podpore Morovi vladi

V soboto se bodo sestali delegati, izvoljeni na skupščinah socialističnih sekcij

Goriška federacija socialistične stranke pozitivno ocenjuje odločitev osrednjega vodstva PSI o odvzemu podpore dosedanjim dvobarvnim Morovi vladi. Socialistična stranka je odrekla podporo Moru, je rečeno v tiskovnem poročilu, ki so ga v obliki letaka tudi razdelili med prebivalstvo, ker je ta pripravila tak načrt izdatkov, ki bi podprl kapitaliste, ne bi dal nikake podpore načrtom za ohranitev in obnovitev industrijskih obratov. Dajanje štiriletno podpore odpuščenim delavcem bi pomenilo podprti tiste tovarnarje, ki jim ni do tega, da bi obnovili obrate v svojih tovarnah in ki bi se radi otresli dolne silne. Milijarde podpore tovarnarjem ne bi šle torej za modernizacijo obratov in obnovo proizvodnje, marveč le za podporo brezposelnim brez vsakršnega jamstva za njihovo bodočo nastelitev.

Socialisti so postavili druge stranke in predvsem krščansko demokracijo pred odgovornost, da izbere enkrat za vselej pot močne, a demokratične vlade, ki naj jo podpirajo vse levčarske sile. Samo taka vlada bo znala povesti italijansko gospodarstvo iz krize, ker jo upoštevala zahteve delavskih slojev in sindikatov in ne le interesov kapitalistov. Istočasno pa trdi poročilo goriške federacije PSI, da so tudi sindikati zavzeli odločno stališče proti nedavnim vladnim ukrepom.

Socialisti se pripravljajo na svoj kongres. V teh dneh se zaključujejo skupščine sekcij, delegati izbrani na teh sekcijah se bodo zbrali na sedežu federacije v Gorici v soboto popoldne, da bi izvolili svoje predstavnike v deželni odbor stranke.

Pri 16 letih drugi mati

Roditi pri 16. letu ni v naših časih nič nenavadnega, roditi pri tem letu že drugič pa je zgodilek, ki ga velja objaviti. Sara Tortul iz Turjaka je imela prvega otroka pri 14. letu. Takrat se je tudi poročila z Glearcom Scarpo, ki jih je imel 17. Včeraj zjutraj, ko se je Scarpa odpravil na delo, je žena dobila porodne krče. Ker ni bilo več časa, da bi porodnico odpeljali v bolni-

DORI KLAVČIČ 70-LETNIK

V ponedeljek je zborovodja in neumorni prosvetni delavec Dori Klavčič iz Podgora praznoval svoj 70-letnik. Slavljenec se je namreč rodil 12. januarja 1906. leta v Gorici, kot eden od treh sinov Vilme in Jakoba Klavčiča.

Otroško dobo je Dori preživel v Gorici, kjer je obiskoval ljudsko šolo v Ul. Croce, kasneje pa je dve leti študiral na gimnaziju. Svojo ljubezen do glasbe je pokazal že takrat, ko se je pri Glasbeni šoli učil violino. Kaj kmalu je Dori spoznal krutosti življenja. Po prvi svetovni vojni, ko je v Italiji fašizem prišel na vladno, so ga skupno z drugimi Slovenci odpeljali v razne kraje južne in srednje Italije. Bil

je tudi v Abrucchi, kjer se je srečal z drugim znamenitim podgorškim glasbenikom, Alojzom Bratušem, s katerim je postal velik prijatelj. Ob vrnitvi v Podgoro, kjer je ustvaril kmetijo, ga je ljubezen do glasbe spodbudila, da je okoli sebe zbral ljudi in ustanovljal pevsko zbor. Prvi zbor, ki ga je Dori vodil, je bil v Sovodnji, kjer so vadili v nekam stanovanju in strahu, da bi jih fašistične oblasti ne iztaknile in kaznovale. Kot zborovodja je Dori Klavčič deloval v raznih krajih na Goriškem in povsod bil pevcem ljubezen do slovenske besede. Končno je naš slavljenec sestavil zbor v Podgori, s katerim je nastopal v raznih krajih, še posebno po drugi svetovni vojni. Kot vodja podgorskega zbora je ostal do leta 1964. Lansko leto, ob odkritju partizanskega spomenika v Podgori, je Dori spet stopil na oder in vodil domaći zbor. Ob tej priložnosti je bil precej ganjen, saj je spoznal, da je še vedno pri ljubljen med domačini in med vsemi tistimi, ki vedo, koliko je Dori žrtvoval za napredek in obstoj slovenskega človeka na Goriškem.

Svoja ljubezen do slovenskega narazena je izkazal tudi med drugo svetovno vojno. Takratne italijanske oblasti so ga najprej odpeljele v goriški zapor, kjer je preostal številne muke. Kasneje so ga odpeljali v rimsko «Regina Coeli», nato pa v taborišče pri Fossalonu ter v Zdravščino. Tudi v teh krajih ni pozabil na slovensko peto besedo in v sami internaciji je sestavljal in vodil skupne slovenskih internirancev. Po polovni Italije se je priključil Šoksmu ordu, kasneje pa kot terence pomagal partizanom. Julija leta 1944 so ga odpeljali v internacijo v Buchenwald, kjer je preostal nepopisne grozote. Posledično je bil, da je ob vrnitvi v Podgoro za eno leto zgrbil vsako veselje do petja. Ljubezen do glasbe pa je bila večja, tako da je Dori spet prijel za taktirko in vodil domače pevce. Veselje do zborovskega petja je vedno dobro usklajeval z delom na kmetiji, na kateri se danes dela.

Za svoje požrtvovalno delo pred po drugi svetovni vojni je lanske leto dobil priznanje slovenske prosvetne zveze.

Ob lepem življenjskem jubileju želimo Dorju Klavčiču vse najboljše in da bi še dolgo vrsto let ostal tak, kot ga vsi poznamo.

KAR UREDNIŠTVU PRIMOVSKEGA DNEVNIKA
V GORICI
BODI
TEL. 793803

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - TRST

30 let neprekinjenega delovanja

ALDO NICOLAJ

STARA GARDA

tragikomedija v dveh dejanjih

Prevod Borut Trekman

Scenograf Edvard Zajec

Režija MARIO URŠIC

V soboto, 17. t.m., ob 20.30 in

v nedeljo, 18. t.m., ob 16. uri

v prosvetni dvorani v Gorici, Verdiev Korzo 13.

Kino

Gorica

VERDI 16.30-22.00 «Frau Marlene».

R. Schneider in P. Noire. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedan.

CURSO 17.15-22.00 «I quattro scatenati di Hong Kong».

C. Kuang Tai in D. Chang. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedan.

MODERNISSIMO 16.00-22.00 «Non si scrive sui muri a Milano».

S. Casini in L. Condolinas. Barvni film. Mladini pod 14. letom prepovedan.

CENTRALE 16.30-21.30 «Un criminale asservito alla polizia».

A. Rocco in H. Rhodes. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedan.

VITTORIA 17.00-22.00 «L'età della malizia».

C. Lindberg in K. Ekman. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedan.

Tržič

EXCELSIOR 16.00-22.00 «Gli amori impossibili».

Barvni film.

PRINCIPE 17.30-22.00 «Sesso in confessionale».

Barvni film.

Nova Gorica

SOČA «Skok čez plot».

nemski barvni film ob 18.00 in 20.00.

SVOBODA «Kun-fu zeleni obad».

ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.

DESKLE «Skok čez plot».

nemski barvni film ob 19.30.

Včeraj-danes

Iz goriškega matičnega urada

ROJSTVA: Igor Povše, Daniele Sanpardo, David Suligoj, Elisa Danelut.

SMRTI: 71-letni upokojenec Luigi Grosuvin, 78-letna gospodinja Maria Bissi por. Pastrovicchio.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Alesani, Ul. Carducci 38, tel. 22-68.

Prispevki

V počastitev spomina sina in brata Volka Čotiča daruje družina 10 tisoč lir za sovedskijski Kulturni dom.

OB GROMIKOVEM URADNEM OBISKU NA JAPONSKEM

«To je od davna ruska zemlja in je ne bomo več zapustili»

Rusi so prvič prispeli na Kurilske otoke v začetku prejšnjega stoletja pa so jih Japonci izrinili - V tovarni za ribje konzerve na Kunaširu

Sovjetski zunanji minister Gromiko in njegov japonski kolega Miyazawa nikakor ne moreta ubrati skupne govorice in poti. Celo srečanje s predsednikom vlade Takeom Mikijem ni zalego. Poti Sovjetske zveze in Japonske se v splošnem razhajata. Večina opazovalcev meni, da so temu krivi Kurilski otoki, torej skupina štirih otokov, ki jih je Rdeča armada zasedla tik pred koncem zadnje vojne in jih Sovjetska zveza danes noče vrniti Japonski. Ne bomo se vračali v daljno zgodovino in niti ne presojali, kdo ima prav. Toda v neki zgodovinski - zemljepisni knjigi o sovjetskem Daljnem vzhodu med drugim beremo: «Kot rezultat zmage nad imperialistično Japonsko in po mednarodnih sporazumih so bili Kurilski otoki kot tudi južni del Sahalina leta 1945 vrnjeni Sovjetski zvezi in postali njen neodtujljivi del. Sovjetska mornarica je s tem dobila prostot pot na Tihni ocean. Ruski ljudje so ponovno poselili Kurile».

Rusi so se izkazali na Kurilskih otokih v začetku 18. stoletja, leta 1855 pa so jih od tod izgnali Japonci. To je zgodovina.

Od konca druge svetovne vojne, torej že 30 let zahtevajo Japonci od SZ štiri južne Kurilske otoke. Vrnitev otokov naj bi bil pogoj, da bi Japonci podpisali mirovno pogodbo. SZ se noče spuščati v revizijo zaključkov druge svetovne vojne, posebno ne na svojo škodo in se torej tem otokom noče odreči.

Najjužnejši Kurilski otok, kamor bi se Japonci hoteli za vsako ceno notrniti, je otok Kunašir. Otok je dolg 123 km, v širino pa meri od 7 do 30 km. Otok Kunašir je nekako «že za hrbtom» Japonske, to se pravi da ga nahajamo vzhodno od «dežele vzhajajočega sonca». Kadar je vreme zares lepo, se s Kunašira jasno zaznajo obale Japonske.

Ko me je pretekli jeseni pot zanesla na Sahalin, sem rade volje sprejel vabilo, naj obiščem otok Kunašir. Ko je naše letalo zmanjšalo višino nad Ohotskim morjem, smo v daljavi opazili «veliko» in «majhno» zemljo. «Velika» zemlja je bil severni del Japonske, «mala» pa otok Kunašir.

Letalo je pristalo na železni pristajalni stezi, na nekakšni železni mreži, ki so jo napravili Japonci v času druge svetovne vojne, kajti Japonci so otok Kunašir spretno premenili v velikkansko vojaško letališče. Z avtobusom smo se napotili proti središču otoka, proti Južno - Kurilskemu. Pot je še vedno makadamska ali nas je sofer naš lašč vozil po tej poti, da smo lahko uživali v bujni vegetaciji subtropskega rastlinstva. Razcvetela magnolije so širile prijeten vonj. Dolina, porasla v glavnem z ma-

gnolijami, se zaključuje z vulkanskim stožcem, iz katerega pa se ni dvigal dim. Na drugi strani ceste proti obali pa se je širil nasad bambusa. Vozili smo se tudi skozi ta nasad in smo vedno pogostejše prihajali na nekakšne čistine, kjer pa so bili nasadi pritičnega in okrasnega cvetja.

In tako smo prispeli do obale Tihnega oceana. Voznja je trajala polno uro in med vso vožnjo nismo srečali žive duše. Tudi peščena obala je bila brez človeka.

«Na otoku živi kakih 10 tisoč ljudi, ki pa so vsi zaposleni, otroci pa so v šoli in zato ljudje tako rekoč ne vidijo», nam je pojasnil vodil.

Končno pa smo le pršli v naselje v Južno - Kurilsk. To ni mesto ne vas, pač pa vas mestnega tipa. Tudi če ti nič ne pove, boš opazil, da si v ribiškem naselju, kajti ob obali je privezanih veliko manjših in večjih čolnov in tudi tri manjše ladje, na obali pa se slišijo razpete ribiške mreže.

Cas našega bivanja na otoku je bil omejen, ker so vremenoslavci napovedali slabo vreme in nismo hoteli ostati dalj časa, da bi čakali na lepo vreme za vrnitev v Harbarovsk. Zato smo z obiskom pohiteli. Obiskali smo tovarno rib-jih konzerv.

V dvorišču nas je pričakal starejši možki z mnogimi odlikovanji na prsih. Bil je to Ivan Rubljensk, Ukrajinec, heroj, ki je v zadnji vojni prispel vse do Berlina in sodeloval tudi v prodoru čez Odro, pred nekaj leti pa stopil kot podpolkovnik v pokoj in prišel prostovoljno na otok Kunašir, kjer so ga izbrali za direktorja tovarne ribjih konzerv.

Rubljensk lahko reče, da je «blazni» med ženami», kajti v tovarni delajo v glavnem ženske. Tovar-na je mehanizirana in ženske delajo na tekočem traku. Na raznih «linijah» tečejo najrazličnejše vrste rib, ki jih konzervirajo v večje in manjše konzervne skatle. Tovar-na predela lep odstotek ribjega ulova na Daljnem vzhodu. Kombinacija na trg 20 vrst ribjih konzerv in v letu 1974 je iz tovarne šlo 84 milijonov ribjih konzerv. V komaj minulemu letu pa so poslali na trg 100 milijonov konzerv.

Predelovanje ribe je glavna dejavnost prebivalstva Kunašira. V ribjem obratu dela 4 tisoč ljudi, upoštevajoč pri tem tudi ribištvo, ki dobavljajo svoj ulov tovarni.

Južno - Kurilsk je simpatično naselje s solidno zidanimi hišami s plinom, parnim ogrevanjem, televizorjem v vsakem stanovanju in vsem podobnim udobjem. V bližini pa imajo še farmo perjadi in živinorejsko farmo. Ruski človek radi na Kunaširu, tudi če se je sam naselil le za krajšo dobo. Tu namreč dobro zaslužijo. Po navadi sta zaposlena mož in žena in ena plača

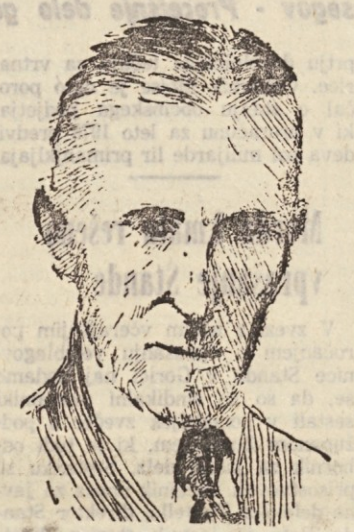

«Kritično področje» na Daljnem vzhodu, v krogu so štirje otoki, ki jih Japonci zahtevajo, a jih Sovjeti nečejo dati

LETOS BO MINILO 120 LET OD NJEGOVEGA ROJSTVA

Nikola Tesla je poudarjal svoje poreklo iz Smiljana

Veliki znanstvenik, ki je dal človeštvu toliko, je umrl v skromnosti V času zadnje vojne se je opredelil za NOB in za novo Jugoslavijo

Nikola Tesla

V New Yorku pripravljajo velik simpozij, posvečen popularizaciji velikkanskega deleža, ki ga je dal razvoju ZDA in vsega sveta Nikola Tesla. Hkrati bodo ustanovili nagrado «Nikola Tesla», ki jo

bodo vsako leto podelili najbolj v'dnim in pomembnim izumiteljem na področju električne energije. Končno bo ustanovljen poseben odbor 28 znanstvenikov, katerega skrb bo zbrati in proučiti vse, kar je Nikola Tesla v svojem izredno plodnem življenju ustvaril.

Simpozij bo pa čeprav z majhnim zamudom hkrati tudi oddolžitev spominu velikkanskega znanstvenika ob 38. obletnici njegove smrti, saj je prav pred nedavnim, 7. t.m., minilo 33 let, ko je v hotelu «New-yorker» umrl veliki znanstvenik. Sredi julija letos pa bo 120 let, ko se je Nikola Tesla rodil.

Neki strokovnjak je napisal, da če bi odpovedali vsi izumi, ki nisojso Teslin podpis, bi v trenutku obstalo vse, kar danes deluje na elektriko. In tega je toliko, da bi praktično obstalo na zemlji vse, kar se premika, kar se giba, kar teče.

Nemogoče je strniti v priložnostni članek to, kar je Nikola Tesla doživel in ustvaril v svojem dolgem življenju, posebno ne, ker je bilo to življenje zelo plodno in bogato, pa čeprav je znanstvenik živel skromno in umrl malone v siromaštvu. Kljub temu se bomo ustavili na kratko pri njem.

Nikola Tesla se je rodil 10. julija 1856, torej pred 120 leti v vasi Smiljan blizu Gospića v Liki, gimnazijo je končal v Karlovcu, nato pa se je vpisal na visoko tehnično šolo v Gradcu. Zaradi šibkega zdravja je moral solanje prekiniti in ga je nadaljeval nato v Pragi, ne da bi nato univerzo dokončal. Nato se je zaposlil v nekem telefonskem podjetju v Budimpešti. Kmalu pa se seli v Pariz in v Strasbourg, nakar se odpravi čez Atlantik v New York, kjer se zaposli pri Edisonu, tedaj že slavnem znanstveniku in strokovnjaku na področju elektrotehnike. Odsel je v Ameriko, «ker v Evropi ni mogel več uresničiti svojih idej», kot je nekoč zapisal zanj, «Morning Journal» pa je nekaj let pozneje med drugim zapisal:

«Duh hribovca in temperament pesnika nista dovolila Nikoli Tesli, da bi se povezal v tesno zvezo z interesi neke korporacije, neke družbe. On mora biti popolnoma svoboden, da bi svobodno delal in odkrival».

Zares Nikola Tesla ni dolgo ostal pri Edisonu, saj se z njim celo spri, ker je veliko ustvarjal, veliko delal in so ga vezi z Edisonom nekako ukeplale. Nikola Tesla je v zvezi s tem zapisal: «V letu dni nisem ustvaril nič, prav nič. Bil sem pač odvisen od drugega. Zato sem dal ostavko in od tedaj mi ideje kar same od sebe prihajajo in padajo kot Niagaraški slapovi. Moram pač biti svoboden».

Nikola Tesla je veliko izumil in prve patente prijavil leta 1885. Ker je hotel ustvarjati povsem svobodno, torej neodvisno od drugih, je leta 1887 ustanovil «Teslin» elektrotehnično družbo, ki naj bi mu omogočila samostojno raziskovalno delo. Istega leta pa je prijavil cel kompleks iznajdb in izumov, ki so postali temelji večfaznega sistema za prenos električne energije. Družba «Westinghouse» mu vse patente odkupi in jih leta 1893 že izpeljane razstavi na svetovni razstavi v Chicagu. Tri leta pozneje pa sistem tudi praktično izvedejo na slapovih Niagare. Dejansko to predstavlja nekakšno revolucijo v elektrotehniki. In njegov način prenosa električne energije je v rabi še danes, ko gre za elektrifikacijo velikih področij.

V zadnjem desetletju minulega stoletja se Tesla posveti raziskovalnim delom in ustreznim uspehom na področju visokih frekvenc in visoke napetosti. Najprej napravi visokofrekvenčne alternatorje, ki so dolgo bili osnova radioodajnih postaj. Leta 1897 je v svojem laboratoriju v New Yorku odkril in nato patentiral nekaj novosti, ki so dolgo bili temelji za radijske

zveze. Med drugim tudi vrsto zelo občutljivih detektorjev za sprejemanje signalov iz velikih razdalj. To in še nekatere druge novosti, ki jih je Tesla prevajal v svojem laboratoriju pri Coloradu Springsu, so služile za Teslin sistem radio-komunikacij na velike razdalje. Tedaj je sestavil tudi poseben transformator, ki nosi ime po njem. V to dobo spada tudi njegovo odkritje «ustvarjanja» električne svetlobe brez žice. Prav tako spadajo sem tudi njegovi poskusi fizičnih in fizioloških lastnosti visokofrekvenčnih tokov, ki jim mnogi pravijo tudi Teslini tokovi. Ti električni tokovi so danes v rabi v zdravstvu, pa tudi na drugih znanstvenih področjih.

Leta 1898 je Tesla izdelal «ladjico brez posadke». Svoj model ladje je vodil kar z obale, seveda z brezžičnim prenosom. Za ono dobo je to bila tolikšna novost, da mu iznajdbe sprva niso hoteli niti patentirati. Toda prav ta iznajdba je bila temelj za danes tako razširjeno radiotelemehaniko.

Nikola Tesla, kot resničen znanstvenik in deloma tudi fantast, je ustvarjal, marsikaj patentiral, mnoge stvari beležil, druge pa ohranjal le v svojih možganih. Kljub njegovemu fenomenalnemu spominu pa se je marsikaj porazbil v pozaru, ki je zajel njegov laboratorij in v katerem so zgoreli njegovi zapiski. Veliko je nadomestil s svojim spominom, toda ne vsega. Nikola Tesla je veliko zaslužil. Nikakor ne toliko, kolikor bi bil lahko, vendar pa veliko, toda vse, kar je zaslužil, je spet porabil za svoje poskuse, za svoja preverjanja, za svoje raziskave. Zelo veliko ga je n.p. stala radijska postaja na Long Islandu, ki naj bi spadala v Teslin «svetovni sistem radijskih zvez».

Z natevanjem njegovih izumov in rezultatov bi lahko še nadaljevali, toda le strokovnjaki bi mogli kaj povedati. Navedli bomo le to, da obstajajo njegovi zapiski o raketnem avtomobilu, o raketnem letalu za naplavin vzljet, da obstajajo beležke, ki nakazujejo možnost izgradnje sedanega radarja. In ti njegovi načrti oziroma te njegove zamisli so bile objavljene že leta 1917 v strokovnem listu «The Electrical Experimenter».

Čeprav je bil Nikola Tesla velik znanstvenik, kar mu je odpiralo

(Nadaljevanje na 6. strani)

V FILMSKIH KROŽKIH

Pomembne pobude v tržaških klubih

Večji tržaški filmski krožki so z novim letom pričeli serijo pobud, ki zadobivajo poseben pomen. Predvsem bi radi opozorili na nekaj ciklusov, ki jih odpirajo La Cappella Underground (Ul. Franca 17). Začel se je že ciklus ameriških komičnih filmov, ki bo vseboval dela Jerryja Leisa, bratov Marx, Busterja Keatona idr. Prav tako se je začel ciklus ameriških westernov, v katerem bodo zastopana dela vseh večjih režiserjev starega westerna (Ford, Hawks, Walsh, Boetticher, Dwan, Daves, Mann itd.) skupaj z deli mladih avtorjev (Peckinpah, Kaufman, Innat, Mulligan, itd.). Drug ciklus, ki se razvija v Cappelli, je serija fantastičnih filmov, grozljevala ali pa znanstveno-fantastičnega značaja. Tudi tu bodo zastopani največji avtorji žanra, kot so Schoedask, Corman, Freda, Bava, Margheriti, Fisher idr.

Sedaj pa se za dva tedna v klubu razvija pomembna retrospektiva brazilskega filma, v kateri so, poleg štirih filmov uveljavljenega Glauberja Roche in štirih del veteranov Nelsona Pereira dos Santosa, še filmi Dieguesa, Hirszmanna, de Andradeja idr. Druge pomembne pobude, ki jih klub najavlja za bližnjo prihodnost, so pregled filmov Madžara Andrása Kovácsa (datum je pomaknjen nekam v februar) in srečanje s slovenskim režiserjem Matjažem Klopčičem, ki bo 6. in 7. februarja predstavil svoj zadnji film «Straš».

Drugi klub z mnogimi zanimivimi pobudami je CUC (predstave v študentskem domu, hiša A, ul. Fabio Severo 153). V četrtek, 15. januarja ob 18. in 20.30 bo srečanje z mladim italijanskim režiserjem in kritikom Adrianom Aprajem, ki bo prikazal premiero svojega filma «Olimpia agli amici». Naslednji dan bo, kot antipacija ciklusa o ameriški melodrami in ljubezskem filmu, predvajanje filma Joshua Logana «Picnic». Prihodni teden, v četrtek, 22. t.m., bo na sporedu nemški film Slatana Th Dudowa «Kühle Wampe», pri katerem je sodeloval Brecht (drugo Brechtovo filmsko sodelovanje, «Die Drei-groschenoper», bo na sporedu 12. februarja). Naslednji dan pa se bo začela obsejna retrospektiva velikkanskega italijanskega režiserja Roberta Rossellinija. Po njej in po omenjenem ciklusu o ameriški melodrami bo še obsežen pregled filmov Jean-Luca Godarda.

Tretji krožek večje dimenzije je klub U. Barbaro, ki bo vsak tork v Ul. Madonnina 19 prikazoval filme Madžara Jancsója in Sovjeta Dovženka.

S. G.

NA FILMSKIH PLATNIH

Peter Bogdanovich:

«Daisy Miller»

V kinematografu na obali smo videli film amerikkanskega režiserja Petra Bogdanovicha «Daisy Miller» (1974, igrača Cybill Shepherd in Duilio Del Prete), ki po vsej verjetnosti ne bo prišel v Italijo, čeprav je deloma ambientiran prav bi v Italiji, ker je pač v Ameriki doživel velik neuspeh kritike in občinstva.

Čeprav nam je seveda žal, da pri nas občinstvo ne bo imelo priložnosti spoznati izdelka režiserja, ki se je uveljavil z deli kot «L'ultimo spettacolo» in «Paper Moon», in čeprav smo hvaležni jugoslovanski distribuciji, moramo odkrito povedati, da ni film vreden nikakršne obrambe. Doslej se je Bogdanovich zdel le «nostalgiji» starega amerikkanskega filma in je torej intelektualizem njegovih operacij utemeljeval ta odnos do starega filma. «Daisy Miller» pa razkrije avtorja, za katerega sploh ne vemo, kakaj je posnel film, saj ga v njem nič ne zanima, kot dokazuje skoraj parodičen odnos do zgodbe, ki mu jo je nudilo delo velikkanske pisca Henryja Jamesa.

RADIO TELE VIZIJA

SREDA, 14. JANUARJA 1976

ITALIJANSKA TELEVIIZIJA PRVI KANAL

12.30 Poljudna znanost: V pričakovanju otroka
12.55 Anketa o poklicih:
TV je posvetila nekaj oddaj združništvu in bo v današnji oddaji govorila predvsem o združništvu v ribištvo ter kmetištvo. Posebno na teh področjih so se razvile posebne oblike združništva, ki vodijo dejavnost vse od osnovnih pridelovalnih oblik, pa preko predelovalnih oblik vse do razpčevanja izdelanih pridelkov oziroma predelane glave. Oddaja bo pol-bizite seznanila gledalce z eno najbolj starih italijanskih združni, z zadruge kmečkih delavcev iz Ravenne.

13.30 DNEVNİK
14.25 Nogometna tekma: ITALIA — HOLANDSKA UNDER 23
Italijansko in holandsko nogometno moštvo se bosta srečala na Olimpijskem igrišču v Rimu v odločilni tekmi za evropsko kupo. Seveda pa je ta tekma odločilna za italijansko moštvo, ki bi se moglo morda tudi kvalificirati za nadaljnje tekmovalje, za finalne tekme, toda moralo bi zmagati vsaj z dvema goloma razlike, kajti Holandska vodi s šestimi točkami, Italija pa je na drugem mestu in ima štiri točke

17.00 DNEVNİK
17.15 UOKI TOKI
17.45 Program za mladino: Izgubljeni deček
18.45 Glasovi Severnega gozda
18.45 Kulturne aktualnosti: ITALIJANSKO PODEZELJE
20.00 DNEVNİK

20.40 PO TRIDESETIH LETIH... SPOMINJAM SE
Današnje, šesto nadaljevanje te oddaje bo prikazalo kapitulacijo nacističnega Berlina. Ze 20. marca 1945 je Rdeča armada pod vodstvom maršalov Konjeva in Zukova prispela na rob Berlina. Toda 43 dni je bilo treba še čakati do kapitulacije, kajti nacisti se niso predali, posebno jim ni bilo do tega, da bi se predali Rdeči armadi in so tu vztrajali do zadnjega, da bi med tem zahodni zavezniški prodrl čim globlje v Nemčijo. In enote Rdeče armade so se morale boriti od ulice do ulice, od hiše do hiše. Nacisti so potegnili v boj celo starce in otroke. V tem je firer napravil samomor in tedaj so Sovjeti z zvočniki razsili po Berlinu izjavo komandanta mesta generala Weidlinga, naj nemška vojska odneha

21.45 Športna sredi
22.45 DNEVNİK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

18.45 Športni dnevnik
19.00 PESNIK IN KMET
Tedensko srečanje med dvema osebam, ki bi se ne smeli sčeti
20.00 Večerni koncert
Simfonični orkester rimske RAI bo pod vodstvom Angela Cavallara izvajal Webrovo uverturo in Defallovo suito
20.30 DNEVNİK
21.00 LA DONNA DELLA SPIAGGIA
Film je režiral Jean Renoir in igrajo v njem Joan Bennett, Robert Ryan, Walter Sanne, Glenn Vernon itd.

JUGOSLOVANSKA TELEVIIZIJA

10.00 TIL SOLA:
Kocka, Dežele in ljudje, Risanka, Glasbeni pouk, Filmane knjige
16.55 Hokej: OLIMPIJA — JESENICE, prenos
V prvem odmoru Obzornik
19.15 Risanka
19.30 DNEVNİK
20.00 Film tedna: JURIJEV MESEČ (listopad), film
Film je že leta 1967 napravil gruzinski režiser Otar Jiosseljani. Tudi v glavnih vlogah nastopajo gruzinski umetniki. Režiserja Otarja Jiosseljanja smo mogli spoznati pred nedavnim, ko smo gledali njegov film «Zivel je pojoči drozg». Današnji film, Jurijev mesec, pa je gruzinski režiser napravil kot svoj prvi celovečerni film. Leta 1967 so ta film prikazali tudi v Cannesu na festivalu in je bil film nagraden. Toda če je gruzinski režiser uspel v Cannesu, ni uspel doma, kajti njegov film so dali «na hladno» vse do pred nedavnim. Jurijev mesec je zgodba dveh mladeničev, ki delata kot strokavnika za vino v neki zadruzi. Niko je idealist in priden fant. Zato pride kmalu v spor z navadami nadrejenih in podrejenih. Ko prepriči uskladičenje slabega vina, pride do ostrene, na čeprav ga hkrati pohvalijo za njegovo doslednost

21.40 DNEVNİK
21.55 EVROPSKO PRVENSTVO V UMETNEM DRSANJU NA LEDU
KOPRSKA BARVNA TELEVIIZIJA

16.55 Hokej: OLIMPIJA — JESENICE
19.55 Risanka za otroke
20.15 DNEVNİK
20.30 Umetno drsanje za evropsko prvenstvo v ženevi

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15
Poročila. 7.05 Jutranja glasba; 11.40 Sola; 12.00 Opoldne z vami; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Sola; 18.50 Koncert; 19.10 Avtor in knjiga; 19.30 Pot in folk glasba; 20.00 Šport; 20.35 Simfonični koncert.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 17.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 8.35 Operni zbori; 9.00 Folk glasba; 10.10 Otroški kotiček; 11.45 Orkester; 12.00 Glasba po želja; 14.00 Notranjepolitni aktualnosti; 14.35 Pismo iz...; 15.00 Znanstvena oddaja; 16.45 Poje Tatjana Gros; 17.00 Po samoupravnosti; 18.35 Iz priljubljenejših opor; 19.30 Lalka glasba; 20.00 Večerni zbori; 21.00 Literarna oddaja.

NACIONALNI PROGRAM
7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00
Poročila; 8.30 Jutranje popevke; 9.00 Vi in zvok; 10.00 Reportaža; 11.00 Drugi zvok; 14.05 Drobce

satire; 15.25 Nogometna tekma Italija - Holandska; 17.05 Nada-Jevkanka, 17.25 Opera in komorna glasba; 19.30 Plošče; 20.15 Shakespeareov «Hamlet».

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 9.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.50 Rekreacija; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Za mlade radovedneže; 9.25 Zapijmo pesem; 9.40 Samoupravljanje; 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem?; 11.03 Urednikov dnevnik; 12.10 Opoldanski koncert; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 Ob izvirih ljudske glasbene umetnosti; 15.45 «Loto-vrtljak»; 16.45 Naš podlistek - L. Jandrič; Pogo-vorji z Andričem; 17.00 Aktualno-število; 17.20 Iz repertoarja Komorne-ga zborna; 18.05 Po poteh odloča-nja; 18.35 Instrument v ritmu; 19.40 Ansambel Mojmirja Sepeta; 19.50 Lahko noč, otroci!; 20.00 Koncert; 22.20 Češkoslovaški fes-tival jazz; 23.05 J. P. Jacobsen; Sejemski prizor; 23.15 Jug. pevci zabavne glasbe.

S POTI PO BLIŽNJI ISTRI

«Po starem» res nikamor ne vodi

Področje Momjana in še posebej ožji področji Merišča in Oskruska imata zelo milo podnebje, tako da bi ta področja bila kot nalašč za pridelovanje zgodnje zelenjave in sadja. Toda ljudje teh krajev se v zadnjih desetletjih ne ukvarjajo več s tem, pač pa gojijo le trto, oljko, koruzo, pšenico in krompir, kar pa služi v glavnem le njihovim potrebam. Nekateri stari prebivalci Merišča se še spominjajo anomalije tega kraja v nedavni preteklosti, ko so kot kmečki delavci pozimi in v zgodnji pomladi odhajali delat na obalnem področju, h kmetom, ki so pridelovali zgodnjo zelenjavo in sadje. S skromnim zaslužkom, ki so ga prigarali na obalnem področju, so kupovali tisto, kar jim je bilo prepotrebno pri hiši, domo so pa pridelali hrano za sproti, za domače potrebe.

In vendar bi na svojih posevstih prav tako lahko pridelovali tisto, kar so pridelovali kmetje ob morju in bi torej s svojim delom doma veliko več zaslužili, kot z garanjem pri Lahih.

In kot se je dogajalo na področju Momjana, je bilo povsod v gornji Buščini. Vsak kmet prideluje vse, vino, olje, koruzo, pšenico, oves, krompir, še vedno redi živino za oranje, pa še kakšnega prašiča, po nekaj perutnine, skratka vzgaja in redi vse, tako da pridelava vsakega po nekaj, hkrati pa nič, vsaj za trg ne. Vse leto dela in se trudi, večjega rezultata pa ni, ker mu vsa njegova zemlja zaradi tega ne zagotovi toliko, da bi s prodanim viškom kaj zaslužil. Opredeliti bi se moral za določeno kulturo, ki jo trg potrebuje, vztraja pa pri starih navadah.

Čeprav so v gornji Buščini, kot smo že rekli, v določenih predelih klimatske in zemljiške razmere povoljne za določene kulture, po nekod na primer za zgodnjo zelenjavo, druge za sadijarstvo, za vinogradništvo ali za živinorejo, ni kmet tega izkoristil. In v tem ko v spodnji Buščini, okoli Umaga, okoli Brtonigle in v Savudriji veliko kmetov sodejuje s kmetijsko-industrijskim kombinatom Umag s svojimi kulturami kot npr. s pridelovanjem sadja, paradižnika, semenskega materiala ali z vzrejo puranov, z živinorejo itd., se kmetje iz gornjega predela Buščine držijo starih navad in delajo tako,

kot so delali njihovi očetje in dedi, vse le za lastno rabo in nič za trg. Zato od svojega garanja nimajo veliko.

Res je, tudi v vasi gornje Buščine je v zadnjih časih prišlo precej manjših traktorjev. Frez in podobnega orodja, toda v glavnem gre za malo kmetijsko mehanizacijo, s katero si ljudje skušajo olajšati delo pri tradicionalnih kulturah, pri obdelovanju starih njiv, nimajo pa mehanizacije za obdelovanje novih zemljišč, da bi se opredelili za nove bolj rentabilne kulture. Res je, po vseh je vedno več televizijskih anten, ki pričajo o višji življenjski ravni, vedno več je električnih gospodinjstvenih strojev. Ljudje so si napeljali vodo v vasi in tudi na domove. Vse za večjo življenjsko raven, za večje udobje. Malo ali celo nič za pospešek proizvodnje.

In tu se človek vpraša, zakaj tega? Odgovor je veliko. Eden teh je tudi ta, da živijo od kmetijstva le starejši ljudje, v tem ko se je mlada generacija zaposlila v industriji. Nekdo je rekel, da bi na tem področju bila najbolj učinkovita in hkrati najbolj

T. F.

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Ne podcenjujte vpliva, ki ga za vas utegne imeti neki dogodek. Vabilo, ki vas bo spodbudilo za to, da grete.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Nekega pobuda se nikamor ne bo premaknila, navzlic vašim naporom. Pobotali se boste z nekim prijateljem.

DVOJČKA (21.5. do 21.6.) Izo-gibajte se razgovorom, ki vas lahko privedejo tja, kamor ne želite. Skušajte biti bolj spravi-lji. RAK (od 22.6. do 22.7.) V sku-pinskem delu, kjer ste angažirani, utegnete nastopiti resne motnje. Pazite na zdravje.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Uredite prejšnje svoje karje, preden jih nadaljujete. Obetajoče srečanje. Ner-vozja.

DEVICA (od 24.8. do 22.9.) Okoliščine vam bodo omogočile, da boste lahko zadovoljili neki svoji ambiciji. Prijetno vabilo.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Ne zanemarite nekega bistvenega vprašanja. Vaša pretrana kritičnost ni koristna nobenemu.

SKORPIJON (od 23.10. do 22.11.) Pospešite časovno izvedbo nekega dela, ki ga pravkar opravljate. Čustva: nasprotujoče tendence.

STRELEC (od 23.11. do 22.12.) Ne zavrnite vloge, ki vam jo bodo naložile okoliščine. Prenaglili se boste v neki svoji oceni.

ZAKLJUČEK ZASEDANJA IZVRŠNEGA ODBORA SINDIKALNE FEDERACIJE

Večja zaposlenost in napredek pogoja za izhod iz sedanje krize

Enotna organizacija delavcev zahteva spremenitev predloženega vladnega programa ter upoštevanje zahtev delavcev

RIM, 13. — Po včerajšnjem poročilu generalnega pomožnega tajnika CGIL Bonija na seji izvršnega odbora enotne federacije CGIL—CISL—UIL, se je danes nadaljevala obravnava o vseh temeljnih vprašanjih, ki jih je vsebovalo poročilo. Na splošno so vsi sindikalni predstavniki, ki so sodelovali pri diskusiji, menili da mora sindikalna federacija zahtevati bistveno spremembo vladnih ukrepov za gospodarsko pozitivno ter za hitro rešitev vladne krize. Pri raznih pogledih je sicer prišlo do nasprotij, češči stališči, toda vsi so soglasno menili, da bi morala nova vlada, ko bo nastopila v bližnji prihodnosti, izvajati izreden program s pomočjo vseh demokratičnih političnih sil.

Davi je govoril generalni tajnik CGIL Lama, ki je v svojem posegu izjavil, da so za sindikate bistvene važnosti naslednji problemi: absolutna prednost problemom zaposlitve in gospodarskega razvoja; primerna usklajevanje v okviru te strategije sindikalnih bojov za nove pogodbe (pri tem se je treba boriti proti vsem korporativnim, avtonomističnim in skupnim težnjam); glede vladnih ukrepov pa je Lama menil, da je treba poiskati prednostne rešitve na podlagi smernic, ki so bile že začrtane. Te smernice naj bi bile začetek programa, ki bi predstavljali za italijansko gospodarstvo model razvoja, ki bi bil sodoben, bolj dinamičen in bolj proizvodni. Govornik je v vrstih teh prednostnih sektorjev omenil kmetijstvo, prevoze, energijo in gradbeništvo.

Se posebej pa je Lama poudaril, da je za sindikate nesprejemljiva vsakršna prenosna, ki bi današnje zaposlene spremenila v brezposelne pa čeprav z visokimi družbenimi podporami. Nadalje je še izjavil, da bo treba poiskati izhod iz krize samo s povečanjem števila zaposlenih delavcev.

Generalni tajnik CGIL je nadalje zavrnil možnost predhodnih volitev. Potem pa je poudaril pomembnost dneva boja 20. januarja, za katerega je menil, da mora predstavljati moment enotnosti za vsa podjetja, katerim grozi odpustitve.

Potem sta govorila še konfederalni tajnik CGIL Dido in predstavnik UIL Ravenna. Ta je v svojem posegu dejal, da so vladni ukrepi izraz politične volje, ki zasleduje cilje, ki so v svojih temeljih nasprotni smernicam sindikalnega

DEMOKRATIZACIJA PA TAKA!

Dijaki trgovskega tehničnega zavoda »Vincenzo Comi« iz Terama so začeli včeraj stavko, da bi protestirali proti sklepu disciplinskega sveta, ki je izključil tri študente, češ da so »zabili vlado in varnostne sile«.

Izključeni študentje so Aldo Di Carlo, ki obiskuje četrty letnik šole za geometre ter Orazio Chioschi in Claudio Di Pietro, ki obiskujeta peti letnik trgovske akademije. Na dnevnem redu za študentsko skupščino, ki bi morala med drugim razpravljati o umoru rimskega izvenzpa lamenteinarnega aktivista Pietra Bruna (fant je bil ubit med demonstracijo pred veleposlaništvom Zaira, ko sila policija in karabinjerji napadli manifestante) so nastopili, »da je vlada, ki ji predseduje po-slanec Moro, reakcionarna in fašistična, ker se poslužuje politične v protidelaški represije«. Od tak sklep zavodskega disciplinskega sveta, da jih izključi zaradi zalitve vlade in varnostnih sil.

Čemur ne gre oporekati, da so Di Carlo, Chioschi in Di Pietro v mladinski zanesenosti, ki ne pozna vmesnih tonov in stopenj, res šli v svoji oceni neotkolno predaleč, se nam pa kljub temu zd, da je disciplinski svet s svojim sklepom stopil na pot slepe in neutemeljene represije. Naloga šole naj bi med drugim bila ravno ta, da vzgaja mlade k demokratičnemu življenju, k strpnosti in k pravični oceni dogodkov, ne pa da slepo omogoči vsakršno možnost dialoga in kritike, pa čeprav strajkarske in enostranske. Obenem bi disciplinski svet ne smel prezreti dejstva, da je bil napad na demonstrante, med katerim je bil ubit Bruno, povsem neutemeljen in neopravičljiv. Iz tega sledi, da je le zadnji člen v verigi nanašnih policijskih izpadov, ki jih vlada in sodstvo nista ne pojasnila, še manj pa obsodila.

Nameste tega, nameste treznih razprav, v kateri bi pojasnili dijakom v čem so zgrešili in bi jih prepričali, da dogodkov res ne gre jemati in o- cenjevati tako belo-črno, je šel disciplinski svet zavoda na pot slepe represije. S tem bo mor- da prisilil uporne diake k po- kornosti (čeprav tudi to do- vemo), ne bo jih pa vzgojil za dobre in demokratične držav- ljane.

gibanja. Konfederalni tajnik UIL je zato zahteval, naj se obdrži sliki s strankami in z novo vlado. Obenem pa je opozoril, da bo vsaka nova vlada, pa najsi kakršnakoli bila, lahko računala na prihodnjih tednih na čut odgovornosti enotnega sindikata, samo če bo delovala po smernicah, ki jih je sindikat zahteval. Nadalje je še zadržal, da bo družbeni in politični spopad utelel postati še trši in težavnejši, če bo ta vlada skušala obnoviti stara ravnotežja.

Tudi generalni tajnik kovinarskih delavcev Bentivoglio je izjavil, da je treba korenito spremeniti smernice vladne gospodarske politike ob izkoriščanju borbenega potenciala celotne sindikalne fronte na podlagi kritiki in smernic sindikalnih organizacij. Tudi Bentivoglio je poudaril, da je treba imenovati novo vlado, ki bi upoštevala prednostne zahteve delavcev. Dejal je še, da bi bilo treba ukreniti vse kar je potrebno, da bi se preprečile predčasne volitve.

Jutranje zasedanje je zaključil s svojim govorom generalni tajnik UIL Vanni, ki je med drugim zanikal, da je prišlo do spora v sindikalnem gibanju glede ocene sedanjega političnega položaja. Med drugim je izrazil željo, da bi prišlo do rešitve krize ob sodelovanju vseh političnih demokratičnih sil tako večine, kot opozicije. Prav tako je poudaril, da mora biti letošnje leto odlo-

V VERONI

Osem vojakov v zaporu zaradi javne manifestacije

Aretirani so protestirali proti Forlanijevemu osnutku novega vojaškega disciplinskega pravilnika - Stavka letalskih podčastnikov

NOVARA, 13. — S skupnim sporocilom poveljnika divizije »Centauri«, ki ima sedež v Novari in nekaterih okoliških vaseh, so vojaške oblasti potrdile vest, da je bilo včeraj aretiranih osem vojakov omenjene divizije. Zaporne naloge je podpisalo vojaško pravdnništvo v Turinu, ki obtožuje vojake, da so na nekem javnem nastopu kršili določila člena 110 in 180 vojaškega kazenskega zakonika. Slednji prepoveduje vojakom vsakršno skupinsko demonstracijo ali zahtevo in predpisuje leto dni zaporne kazni za take prekrške. V drugem odstavku pa je še rečeno, da gre prestopke kaznovati z do tremi leti ječe, če je bila manifestacija javna.

Po vseh iz novarske vojašnice kaže, da so vojaške aretirali karabinjerji, ki opravljajo dolžnost vojaške policije. Zaporni nalog, ki ga je podpisalo turinsko vojaško državno pravdnništvo, pa se nanaša na javno demonstracijo 4. decembra lani v občinski dvorani Broletto. Šlo je za demonstracijo, pobudo za katero je dal koordinacijski odbor demokratičnih vojakov in ki jo gre ukvariti v vrsto demonstracij v vseh italijanskih vojašnicah proti zaskočenemu osnutku obrambnega ministra Forlanija za nov disciplinski pravilnik italijanske vojske.

Po nepotrjenih vesteh iz Novare kaže tudi, da je vojaško pravdnništvo izdalo še tri zaporne naloge v zvezi z manifestacijo. Šlo naj bi za vojake, ki niso bili še aretirani, ker so trenutno doma. Vest ni bila uradno potrjena, kot tudi niso bile uradno potrjene govorice o plazu sodnih sporocil drugim pripadnikom divizije »Centauri«.

Kot rečeno se zaporni nalogi nanašajo na manifestacijo 4. decembra v občinski dvorani Broletto, katere se je udeležilo nekaj desetnih vojakov, podčastnikov in častnikov. Poudariti pa gre tudi, da je demonstracija, pa čeprav v okviru vsedržavnih manifestacij, zadobila v Veroni še poseben pomen. Ravno tistega jutra je v vojašnici umrl 21-letni Sardinec Leonardo Pisscedu. Vzrok smrti ni bil še uradno pojasnjen, čeprav sumijo, da sta bila fantu usodni pljučnica in slaba zdravniška nega. Vojaki so opoldne v menzi počastili padlega tovariša z enominutnim molkom (na ta epizodo od tedaj je minil že dober teden, zaradi česar ni lahko ugotoviti, kaj vse so poudarili diskutanti). Govori se vsekar, da je nekdo kritiziral nekoga podčastnika, drugi pa so se znesli nad represivnim tolačenjem disciplinskega pravilnika. Težko je reči kaj je vzburilo jezo turinskega vojaškega pravdnika, da je nastopil tako ostro in odredil aretacijo vojakov, jasno pa je vsekar, da je primer iz Novare še dokaz več o krizi, ki pretresa italijanske oborožene sile, ki so, kar se demokratizacije in notranje ureditve tiče, znatno zaostale za italijansko družbo.

Izraz tega razkoraka med vojaško in družbeno stvarnostjo je tudi »be-la« stavka, ki so jo predvčerajšnjim začeli podčastniki letalske dodelje-

čilno za uvajanje novega proizvodnega modela v državi.

Še pred Vannijem je govoril konfederalni tajnik CISL Ciancaglini, ki je poudaril pomembnost enotne politike na področju prihodnjih pogajanj glede delovnih pogojev državnih uslužbenecv.

Na popoldanskem zasedanju je med prvimi spregovoril generalni tajnik CISL Storti, ki je menil, da je zelo nevarno zamišljati si, da se vladna kriza lahko rešuje brez idej- nega doprinosa, pobud in akcije delavcev. Na kraju je pribil, da bo vsaka vlada, ki bi ogrožala državljsanske svobodine in med temi tudi sindikalne svobodine, nujno naletela na ostro nasprotovanje in odpor vseh gibanj.

Na zaključku debate je posegel še generalni tajnik CGIL Boni. Konfederalni tajnik CGIL je potem prečital v imenu predsedstva resolucijo, k i je bilo soglasno sprejeta. V resoluciji je poudarjena potreba po čimprejšji rešitvi vladne krize. Zavrača se možnost predčasnih volitev ter se zahteva vladni izredni program, ki naj bi užival najširšo podporo brez vsakršne diskriminacije. Še pred 20. januarjem se bo večkrat sestalo tajništvo federacije, ki bo sprejelo ustrezne pobude. Predlogi, ki jih sindikalna federacija postavlja novi vladi zadevajo številna vprašanja preobrazbe, javstva zaposlenosti, posegov na Ju- gu, v kmetijstvu itd.

V VERONI

Osem vojakov v zaporu zaradi javne manifestacije

Aretirani so protestirali proti Forlanijevemu osnutku novega vojaškega disciplinskega pravilnika - Stavka letalskih podčastnikov

ni kontrolnim stolpom italijanskih civilnih in vojaških letališč. Podčastniki bodo odsej strogo spoštovali vse predpise pravilnika, zaradi česar bo ves letalski promet znova v težavah. Že lani so s podobno manifestacijo podčastniki delno onesposobili promet in spravili letalske družbe v hude težave.

Vzrok »bele« stavke so strogi disciplinski ukrepi proti najaktivnejšim članom gibanja podčastnikov, ki so organizirali lanskoletno demonstracijo za boljše prejemke in za demokratizacijo italijanske vojske. Po izjavah manifestantov kaže, da so bili številni voditelji gibanja kazensko premeščeni, marsikateri pa je bil odslavljen brez vsakršne utemeljitve.

PARIZ, 13. — Francoski skrajno levičarski dnevnik »Liberation« ga idejno navdihuje filozof Jean Paul Sartre, objavlja dane seznam 32 imen, ki naj bi ustrežala ravno tolikim agentom ameriške obveščevalne službe CIA v Parizu. Seznam, ki bo v prihodnjih dneh brez dvoma dvignil mogoče prahu, so sestavili člani posebne častniške »ekipe«.

STAVKE IN DEMONSTRACIJE ZAJEMAJO ČEDALJE ŠIRŠA OBMOČJA DRŽAVE

Špansko delavstvo vse glasnejše

Obenem se množijo ustrahovalna dejanja varnostnih sil

MADRID, 13. — Stavkovni val v Španiji se čedalje bolj širi. V Barceloni, važnem industrijskem središču in največjem pristanišču v državi so luški delavci danes zjutraj prekrizali roke iz protesta, ker so se razbila pogajanja za obnovitev delovne pogodbe. Stavkati so začeli tudi uslužbenici telefonske uprave in podjetja za razdeljevanje električnega toka, podobno torej, kot se dogaja v samem glavnem mestu Madridu. Tam so policijski agenti s silo pregnali več sto nameščenecv osrednje poštne uprave, ki so se zbrali na sindikalnem sestanku. Enaka usoda je doletela tudi skupino uslužbenecv telefonskega podjetja, ki zahtevajo povišanje plač.

V madriški okolici, kjer je osredotočena industrijska dejavnost, je prav tako prišlo do novih sindikalnih bojov, čeprav brez javnih demonstracij. Odlički tako imenovane civilne garde so tam razgnali nekaj tisoč kovinarjev. O stavkovnih gibanjih poročajo tudi z bankniškega in gradbeniškega področja; neki madridski list navaja v tej zvezi, da se je kakšnih 60.000 gradbenecv pridružil raznim protestnim sindikalnim akcijam. V Bilbau so stavkali celo člani mestnega simfoničnega orkestra!

Stavkovni val se seveda nikakor ne širi brez žrtve: policija je namreč že aretirala nič koliko delavcev, tako še zlasti sindikalistov. Med temi je znan sindikalni predstavnik, ki je zaposlen v tovarni motorjev s-

PRVI TOVRSTEN ZLOČIN LETOS NA OTOKU

Na Sardiniji ugrabili premožnega ovčerejca

V zadnjih 10 letih kar 71 ugrabitev - Pri Reggio Calabrii izpustili trgovca Cannato

SANTU LUSSURGIU (Oristano), 13. — Danes je prišlo do nove ugrabitve, tokrat na Sardiniji. Žrtev je 75-letni ovčerejec Salvatore Pirras, o katerem gre glas, da je dokaj premožen — v nasprotnem primeru bi ga menda tudi ne ugrabili! Vest o zločinskem dejanju je posredovala orožnikom Pirasova žena Antonia Botta, ki ji je 51 let ter je bila v tistem nesrečnem trenutku z možem.

Krog 7. ure zjutraj sta se zakonca odpeljala z avtomobilom »Alfa 112« z doma proti kraju Badde Urbara, kjer imata lepo število ovac. Nekako pet kilometrov pred omejenim naseljem so ju ustavili štirje zakrinkani moški: s puškami v rokah so ukazali Pirasovi ženi, naj stopi iz vozila, možu pa, naj se ne premakne. Antonio so odvedli v »ližnji gozd«, kjer so jo zvezali in seveda tudi pustili, nekar so Pirasa odpeljali z njegovim lastnim avtomobilom neznano kam.

Ugrabljenčevi ženi je uspelo brez posebnih težav rešiti se vrvi, s katerima je imela zavezane noge in proke in koj je odrzela do karabinjerske postaje, kjer je prijavila ugrabitev. Orožniki in policisti so nemudoma začeli iskati zlikovce in slabo uro nato našli Pirasov avto, ki je bil seveda prazen; poleg vozila so pa našli žensko ruto, s katero so banditi po vsej verjetnosti zvezali oči ugrabljencu. Na kraj, kjer je bila izvršena ugrabitev, sta se podala tudi državni pravdnik in poveljnik policijskega ravateljstva v Oristanu.

Gre za prvo letošnje ugrabitev na Sardiniji, obenem pa že za 71. ugrabitev v poslednjih desetih letih na tem otoku. Samo lani so na Sardiniji našli 12 takšnih zločinov in štirje izmed teh so še danes nepojasnjeni; to pomeni, da o štirih žrtvah še vedno ni sledu, in sicer gre za kršćanskodemokratskega poslanca Pietra Riccia, industričja Attilia Mazzello, bivšega izseljenca Tonina Cessello in ovčerejca Gabrieleja Satto. Izračunali so, da znašajo plačane odkupnine oziroma obroke za odkup še neresenih »ugrabljenecv« nad 3 milijarde lir — tretjina tega denarja je bila izplačana samo za »izpustitev industričja Ennia De Cecchia s Triden- tinskega — Gornjega Podolžja, ki je bil ugrabljen poleti 1975 na severovzhodni obali Sardinije, kjer ima razkošno vilo.

Iz Locrija (Reggio Calabria) pa je prišla vest, da so po približno mesecu dni neznani ugrabitelji končno izpustili na svobodo 43-letnega trgovca na debelo Vincenza Cannato. Ugrabili so ga 15. decembra lani, ko so ga obsoedno iztrgali iz njegovega »mercedesa«. Ves ta čas je prebil v kolbi, kjer so ga zakrinkani zlikovci hranili izključno s kruhom, sirom in jabolkami; zaradi tega je shujšal za 15 kilogramov, sicer pa se je vrnil domov v dobrem stanju, čeprav vidno utrujen. Na svobodo so ga izpustili proti plačilu 30 milijonov lir — prvotno so ugrabitelji zahtevali celo 500 milijonov, ko pa so uvideli, da ugrabljenčevi svojci tolikšnega zneska ne premorejo, so se morali zadovoljiti z manjšo vsoto.

V zahodnih predelih Sicilije, Laci- ju in Kalabriji se medtem nadaljuje je preiskava v zvezi z ugrabitvijo

72-letnega občinskega izterjevalca dr. Luigija Corlea, do katere je prišlo že 17. julija lanskega leta. Po slabih šestih mesecih ni torej o žrtvi niti sledu in pristojne oblasti so uverjene, da sploh ni več živ, temveč naj bi podlegel slabemu ravnanju s strani ugrabiteljev, tembolj še, ker je hudo bolehal na led- vica. Žrtve pravzaprav niti ne išče- jo, ampak le zaslišujejo skupino 13 aretirancev, ki so osumljeni ugrabitve.

Ameriška CIA odgovorna za grozote v Argentini

RIM, 13. — Russellovo sodišče je svoj četrti dan zasedanja posvetilo skoraj izključno sistematičnemu kršenju človeških, civilnih, političnih, gospodarskih in socialnih pravic v Argentini s strani vojaških sil. Na govorniškem odru se je zvrstilo več oseb, ki so na lastni koži okusile mučenja in vsakovrstna telesna in duševna ponižanja. Med pričami o grozotah, ki jim ni konca, je bila tudi sestra pokojnega Che Guevare. Iz raznih pričevanj izhaja, da so vojaki v Argentini v zadnjih 18 mesecih umorili okoli 1.000 borcev za demokracijo. Jasno je bilo tudi povedano, da je za vsestransko represijo v tej deželi neposredno kriva ameriška obveščevalna služba CIA.

V KRATKEM POMEMBNI RAZPLETI PREISKAVE?

Pokol v Kmečki banki: danes zasliševanje generala Micelija

Bivši načelnik obveščevalne službe naj ne bi izročil častnikarja Giannettinija sodnikom, čeprav naj bi dobro vedel, kje se skriva - Jutri na vrsti admiral Henke

CATANZARO, 13. — Catanzarski preiskovalni sodnik dr. Migliaccio, ki je »podegoval« po milanskem militemu sodniku D'Ambrosiu sodno preiskavo o pokolu v Kmečki banki na Trgu Fontana, je danes zaslišal polkovnika obveščevalne službe SID Gior- gia Genovesija in podčastnika Maria Esposita. Oba sta bila zaslišana kot prič, ker je hotel sodnik preveriti verodostojnost izjav gen. Giannettinija, bivšega poveljnika oddelka D (obramba) obveščevalne službe.

Kot je znano je dr. Migliaccio prejšnji teden poslal Malettiyu in njegovemu nekdanjemu pomočniku stotniku La Brunu sodni sporocili, v katerih ju dolži, da sta pomagala zbežati častnikarju Guidu Giannettiniju, fašističnemu veljaku in hkrati agentu SID, ki je eden od glavnih obtožencev za pokol v Kmečki banki. S tem v zvezi naj bi Maletti med petkovim zasliševanjem res priznal stike z Giannettinijem, ko je bil v Parizu, dodal pa je tudi, da ni pomagal častnikarju, da bi ušel roki italijanske pravice. Po poluradni govorici iz catanzarskih sodnih krogov kaže, da naj bi general v

bistvu obtožil svoje predstojnike ter nekdanje obrambne ministre, da niso hoteli izročiti Giannettinija militemu sodniku D'Ambrosiu, ko je ta podpisal zanj zaporni nalog. Krivce naj bi slo torej iskati v teh krogih in sicer med bivšima načelnikoma obveščevalne službe gen. Henkejem in Micelijem ter ministri, ki so odredili milanski preiskovalcem vsakršno informacijo v zvezi s pokolom.

In prav na vprašanja o dobi, ki jo je fašistični častnikar preživel v Parizu ter o nekaterih drugih pla- teh preiskave je moral odgovorjati polkovnik Genovesi. Gre namreč za to: nekaj dni po pokolu na Trgu Fontana je desničarski skrajnež in zaupnik SID Stefano Serpieri poslal svojim predstojnikom kratko sporočilo, s katerim jih je obveščal, da je fašist Mario Merlino postavil bombo na spomenik neznemu vojaku v Rimu (bomba je eksplodirala skoraj istočasno s peklimskim stromom v Kmečki banki), mandator atentata pa naj bi bil Stefano Delle Chiaie, zloglasni vodja rimske prevratniške organizacije »avanguardia nazionale«. Dodal je tudi, da gre krivce podlega atentata v Milano iskati med prevratniki iz Veneta, za ves zločinski načrt pa naj bi bil odgovoren vodja črne internacionale Gu- erin Serac. Kljub temu sporočilu, ki je nedvoumno kazalo, kje gre iskati podle zločince, pa je SID in z njim vsi ostali preiskovalci začel lov na anarhiste in na izvenparlamentarno levico.

Kaj točno je izjavil Genovesi s tem v zvezi ni bilo mogoče zvedeti zaradi neoprane molčnosti preiskovalcev, kaže pa, da je častnik v bistvu le potrdil vse že znane okoliščine in ni dal dr. Migliacciu nobenih novih elementov. V pogovoru s častnikarji je sodnik namreč izjavil, »da nista bili priči zelo pomembni za preiskavo«.

Z današnjim zasliševanjem se je catanzarski sodni« hotel verjetno pripraviti na zasliševanje bivših načelnikov obveščevalne službe Micelija in Henkeja, ki bosta verjetno zaslišana jutri in pojutrišnjem. Oba bosta morala med drugim pojasniti, zakaj nista izročila Giannettinija sodniku D'Ambrosiu, ko je ta že podpisal zanj zaporni nalog. Dokazano je namreč, da sta oba dobro vedela, kje se skriva in kaj počneja agent obveščevalne službe, kljub temu pa sta odredila milanskemu sodniku vsakršno informacijo. Povedati bosta morala nadalje tudi, če sta ravnala na lastno pest, ali pa po nalogu svojih predstojnikov.

S tem v zvezi gre še poudariti, da je Giannettini pred nedavnim v daljšem sestanku opisal beg iz Italije in dobo svojega bivanja v Parizu. Pismo s to zahtevo so posredovali omejenemu ministru preiskovalne službe v Parizu. V njem naglašajo, da se njihova usoda sploh v ničemer ni spremenila po Francovi smrti oziroma prevzemu oblasti s strani Juana Carlosa; če je namreč z ene strani res, da jim madriška vlada dovoli povratek v domovino, je z druge strani dvomljivo, ali jih bodo španske oblasti po povratku domov pustile pri miru...

pade rok preventivnega zapora za Fredo in Venturo in, če se bo preiskava nadaljevala po dosedanjih poti, obstaja resna nevarnost, da bo na sodni razpravi, če in ko se bo proces končno začel, prisoten samo Pietro Valpreda.

REYKJAVIK, 13. — Islandski minister za trgovino Thorodsen je danes napovedal, da bo Islandija jutri ali v četrtek prekinila diplomatske odnose z Veliko Britanijo zaradi zaostrojitve tako imenovane vojne za slanike.

PREDVČERAJSNJIM NA REKI

Srečanje predstavnikov obmorskih mest SFRJ

Sestanek spada v okvir priprav za srečanje z italijanskimi mesti, ki bo konec aprila v Benetkah

(Od asega dopisnika)

REKA, 13. — V okviru priprav za letošnje srečanje italijanskih in jugoslovanskih obmorskih mest se večeraj sestali na Reki predsedniki občinskih skupščin glavnih jugoslovanskih predstavnikov v paritetnem odboru so skupno s člani delovne skupine, ki je zadolžena da sledi in preučuje uradne dokumente, preučili uvodni poseg, ki so ga za pomembno srečanje pripravili italijanski delegati, in ga ocenili zelo pozitivno. Vključili pa so še nekatere teme skupnega interesa.

Drugo srečanje italijanskih in jugoslovanskih obmorskih mest na Jadranu bo 29. in 30. aprila v Benetkah. Predvidena je številna udeležba predstavnikov, državnih, deželnih in krajevnih oblasti ter gospodarskih izvedencev, ki bodo razpravljali o vprašanjih pristanišč in pristaniškega prometa jadranskih mest ter o možnosti tesnejšega sodelovanja pristanišč na Jadranu.

Lani so na prvem tovrstnem srečanju, ki je bilo v Splitu, preučili vprašanje boja proti onesnaženju Jadrana ter pospeševanja turizma, srečanje v Benetkah bo, kot rečeno, posvečeno pristaniškemu prometu, za prihodnje leto pa naj bi bila osrednja tema srečanja spomeniško varstvo.

V Benetkah bodo morali izbrati sedež srečanja (najverjetneje Duževni kanal) ter dati nekaj pobud za kulturno sodelovanje med italijanskimi in jugoslovanskimi mesti na Jadranu.

E. KLARICH

BELFAST, 13. — Pet mrtvih in dvajset ranjenih so krvavi obračun podlega bombnega atentata v središču Belfasta. Peklenski stroj je eksplodiral v drugem nadstropju trgovine z železnino v trgovskem središču ulstrske prestolnice in je povzročil pravo razdejavanje. Poudariti gre tudi, da je trgovsko središče najbolj zastražena belfaska četrt, v kateri so osebni pregledi zelo pogosti. Z današnjimi žrtvami je število mrtvih od začetka leta v Severni Irski naraslo na 22.

Kot rečeno je pekleni stroj eksplodiral v drugem nadstropju trgovine z železnino ob uri, ko je kupcev največ. Prvič od leta 1973 se je tudi zgodilo, da atentat ni bil napovedan. Doslej so teroristi vselej nekaj minut pred eksplozijo obvestili policijo o atentatu in omogočili evakuacijo civilistov. Politični komentatorji tudi opozarjajo, da je pekleni stroj eksplodiral dan po tiskovni konferenci britanskega premiera Wilsona, ki je napovedal obilno strožje varnostne ukrepe v Severni Irski in skoraj istočasno s tiskovno konferenco ministra za Uster Reesa, ki je pojasnjeval vladne sklepe.

Na sliki: britanski vojaki so obkolili ruševine posledja, v katerem je eksplodirala bomba.

Srečanje predstavnikov obmorskih mest SFRJ

Sestanek spada v okvir priprav za srečanje z italijanskimi mesti, ki bo konec aprila v Benetkah

(Od asega dopisnika)

REKA, 13. — V okviru priprav za letošnje srečanje italijanskih in jugoslovanskih obmorskih mest se večeraj sestali na Reki predsedniki občinskih skupščin glavnih jugoslovanskih predstavnikov v paritetnem odboru so skupno s člani delovne skupine, ki je zadolžena da sledi in preučuje uradne dokumente, preučili uvodni poseg, ki so ga za pomembno srečanje pripravili italijanski delegati, in ga ocenili zelo pozitivno. Vključili pa so še nekatere teme skupnega interesa.

Drugo srečanje italijanskih in jugoslovanskih obmorskih mest na Jadranu bo 29. in 30. aprila v Benetkah. Predvidena je številna udeležba predstavnikov, državnih, deželnih in krajevnih oblasti ter gospodarskih izvedencev, ki bodo razpravljali o vprašanjih pristanišč in pristaniškega prometa jadranskih mest ter o možnosti tesnejšega sodelovanja pristanišč na Jadranu.

Lani so na prvem tovrstnem srečanju, ki je bilo v Splitu, preučili vprašanje boja proti onesnaženju Jadrana ter pospeševanja turizma, srečanje v Benetkah bo, kot rečeno, posvečeno pristaniškemu prometu, za prihodnje leto pa naj bi bila osrednja tema srečanja spomeniško varstvo.

V Benetkah bodo morali izbrati sedež srečanja (najverjetneje Duževni kanal) ter dati nekaj pobud za kulturno sodelovanje med italijanskimi in jugoslovanskimi mesti na Jadranu.

E. KLARICH

RIM, 13. — Načelniki poslanskih skupin bodo na jutrišnjem sestanku odločali, ali naj zbornica začne z razpravo o zakonskem osnutku o prekinitvi nemočnosti kljub vladni krizi. Načelniki poslanskih skupin so o tem vprašanju razpravljali že prejšnji teden, a se niso zedinili.